

Møteinnkalling

Utval:	Yrkesopplæringsnemnda
Møtestad:	Forskjønnelsen, 8. etasje, Wigandgården, Agnes Mowinckelsgate 6
Dato:	07.05.2019
Tid:	10:00

Program

Kl 10:00 Saksbehandling

Dersom nokon av utvalet sine medlemmer ikkje kan møta og må melda forfall, vert dei bedne om å gjere dette snarast ved å fylle ut skjemaet på www.hordaland.no/forfall.

Innkallinga gjeld valde medlemmer i yrkesopplæringsnemnda og varamedlem for lærlingerepresentanten. Ved eventuelt forfall frå faste medlemmer vil varamedlemmer bli kalla inn særskilt.

Roger Pilskog
utvalsleiar

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off.
PS 13/19	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste		
PS 14/19	Godkjenning av møtebok - Yrkesopplæringsnemnda 04.03.2019	2019/371	
PS 15/19	Referatsaker (meldingar)		
RS 3/19	Nedleggelse av programområdet automasjon	2018/16397	
RS 4/19	Administrative vedtak i klassestrukturen skuleåret 2019/20	2018/16397	
PS 16/19	Ymse		
PS 17/19	Justering av tilbudsstruktur ved dei vidaregåande skulane, skuleåret 2019/20 - prognoseinntaket	2018/16397	
PS 18/19	Auka gjennomføring og fleire ut i lære - erfaringar og tilrådingar	2017/1228	

PS 13/19 Godkjenning av møteinnkalling og saksliste

Arkivnr: 2019/371-3
Saksbehandlar: Ann-Magritt Juvik

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda	14/19	07.05.2019

Godkjenning av møtebok - Yrkesopplæringsnemnda 04.03.2019

Forslag til vedtak

Møtebok frå yrkesopplæringsnemnda sitt møte 04.03.2019 vert godkjent.

Ingrid Kristine Holm Svendsen
kst. fylkesrådmann

Torbjørn Mjelstad
fagopplæringssjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Utval: Yrkesopplæringsnemnda
Møtestad: Forskjønnelsen, 8. etasje, Wigandgården, Agnes Mowinckelsgate 6
Dato: 04.03.2019
Tidspunkt: 10:00-10:30

Følgjande faste medlemmer møtte:

Namn	Funksjon	Representerer
Roald Stenseide	Medlem	FRP
Tom Knudsen	Nestleiar	NHO
Birgitte Svanevik	Medlem	NHO
Sølvi Olrich Sørebo	Medlem	KS
Roger Pilskog	Leiar	LO
Atle Rasmussen	Medlem	LO

Følgjande medlemmer hadde meldt forfall:

Namn	Funksjon	Representerer
Anne Gine Hestetun	Medlem	A
Rita Jordal	Medlem	LO
Fredrik Øsleby	Medlem	Lærlingrepr.
Vilde Stokken	Medlem	Lærlingrepr.vara

Følgjande varamedlemmer møtte:

Namn	Møtte for	Representerer
Thor André Ljosland	Anne Gine Hestetun	KRF

Merknader

Elev- og lærlingombodet i Hordaland Sigrid Isdal deltok i møte

Frå administrasjonen møtte:

Namn	Stilling
Torbjørn Mjelstad	Fagopplærings sjef
Anne-Sara Svendsen	Leiar bedrift og formidling
Ann-Magritt Juvik	Som sekretær

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off.
PS 8/19	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste		
PS 9/19	Godkjenning av møtebok - Yrkesopplæringsnemnda 29.01.2019	2019/371	
PS 10/19	Referatsaker (meldingar)		
PS 11/19	Ymse		
PS 12/19	Læretid i byggdriftarfaget etter fullført Vg2 Elenergi - unntaksordning for 2019	2018/14191	

PS 8/19 Godkjenning av møteinnkalling og sakliste

Saksprotokoll i yrkesopplæringsnemnda - 04.03.2019

Vedtak

Møteinnkalling og sakliste vart godkjent.

PS 9/19 Godkjenning av møtebok - Yrkesopplæringsnemnda 29.01.2019

Forslag til vedtak

Møtebok frå yrkesopplæringsnemnda sitt møte 29.01.2019 vert godkjent.

Saksprotokoll i yrkesopplæringsnemnda - 04.03.2019

Vedtak

Møtebok frå yrkesopplæringsnemnda sitt møte 29.01.2019 vart godkjent.

PS 10/19 Referatsaker (meldingar)

Saksprotokoll i yrkesopplæringsnemnda - 04.03.2019

Det var ingen referatsaker til møtet.

PS 11/19 Ymse

Saksprotokoll i yrkesopplæringsnemnda - 04.03.2019

Torbjørn Mjelstad har tatt ut nokre tal på søkjarar til læreplass, orienterte om desse. Det vil bli lagt fram utfyllande oversikt til neste møte i yrkesopplæringsnemnda 02.04.2019.

PS 12/19 Læretid i byggdriftarfaget etter fullført Vg2 Elenergi - unntaksordning for 2019

Forslag til innstilling

1. Unntaksordning med overgang frå Vg2 Elenergi og Vg2 Automatisering til lære i byggdriftarfaget gjeld for 2019.
2. Vg1 Elektrofag blir godskrive med 12 mnd., og Vg2 Elenergi og Vg2 (evt inkl Vg3) Automatisering blir godskrive med 6 mnd i høve til læretid i byggdriftarfaget. Læretida i byggdriftarfaget vert dermed 2,5 år (30 mnd).
3. Lærebedrifta og lærlingen må vere samde om den avkorta læretida. Lærebedrifta må søkje om få godkjent lærekontrakt på desse vilkåra. Fagopplæringskontoret gjer enkeltvedtak i saka.

Saksprotokoll i yrkesopplæringsnemnda - 04.03.2019

Tilråding frå yrkesopplæringsnemnda

1. Unntaksordning med overgang frå Vg2 Elenergi og Vg2 Automatisering til lære i byggdriftarfaget gjeld for 2019.
2. Vg1 Elektrofag blir godskrive med 12 mnd., og Vg2 Elenergi og Vg2 (evt inkl Vg3) Automatisering blir godskrive med 6 mnd i høve til læretid i byggdriftarfaget. Læretida i byggdriftarfaget vert dermed 2,5 år (30 mnd).
3. Lærebedrifta og lærlingen må vere samde om den avkorta læretida. Lærebedrifta må søkje om få godkjent lærekontrakt på desse vilkåra. Fagopplæringskontoret gjer enkeltvedtak i saka.

PS 15/19 Referatsaker (meldingar)

Fra: Berit Dianne Kilvær (Berit.Dianne.Kilvaer@hfk.no)

Sendt: 24.04.2019 11:15:28

Til: Berit Dianne Kilvær

Kopi:

Emne: Nedleggelse av programområdet automasjon

Vedlegg: Innspill til politisk behandling i HFK ang.docx

----- Videresendt e-post -----

Fra: **Liv Rønning** <Liv.Ronning@hfk.no>

Dato: fre. 12. apr. 2019 kl. 12:07

Emne: Nedleggelse av programområdet automasjon

Til: Roald Stenseide <roa-stei@online.no>, Tom Knudsen <tomknuds@online.no>, Birgitte Svanevik <birgitte.svanevik@bkk.no>, sos@ks.no <sos@ks.no>, Roger Pilskog <roger.pilskog@lo.no>, Rita Jordal <rita.jordal@fagforbundet.no>, Atle Rasmussen <atle.rasmussen@elogitbergen.com>, Fredrik Øsleby <fredrik.osleby@gmail.com>, Tor Andre Ljosland <taljosland@gmail.com>, John Helge Gullaksen <jo-helgu@online.no>, toml@framo.no <toml@framo.no>, terje.hansen@scandichotels.com <terje.hansen@scandichotels.com>, Marie.Stordal@bergen.kommune.no <Marie.Stordal@bergen.kommune.no>, Jill.Hellem@delta.no <Jill.Hellem@delta.no>, atle.wedaa@fellesforbundet.org <atle.wedaa@fellesforbundet.org>, elisabeth.refvik@gmail.com <elisabeth.refvik@gmail.com>, Vilde Stokken <vilde.stokken@lo.no>, ag.hestetun@gmail.com <ag.hestetun@gmail.com>, Emil Lennart Pålikoff Gadolin <emil.gadolin@gmail.com>

Kopi: Odd Bjarne Berdal <Odd.Bjarne.Berdal@hfk.no>, Thora Stendal <Thora.Stendal@hfk.no>, Stig Haldorsen <Stig.Haldorsen@hfk.no>, Roy Sørskår <Roy.Sorskar@hfk.no>, Oddvin Årdalsbakke <Oddvin.Ardalsbakke@hfk.no>, Linda-Helen Rosendahl <Linda-Helen.Rosendahl@hfk.no>, Laila Heggernes <Laila.Heggernes@hfk.no>, Johanne Knudsen <Johanne.Knudsen@hfk.no>

Vedlagt argumentasjon for å opprettholde vg2 og vg3 automasjon ved Slåtthaug videregående skole. Jeg ber dere ta dette med både i møte i yrkesopplæringsnemnda og i utvalg for opplæring og helse. Send gjerne dette videre til andre aktuelle personer.

Med ønske om en riktig god påske.

Venleg helsing

Liv Rønning

Rektor

Tlf: (+47) 55 14 04 12 | Mob: 445238806

[Skolen si heimeside](#) | [Facebook](#)

Innspill til politisk behandling i HFK ang. VG2 automatisering SLV videregående skole.

- Forrige skoleår ble det lagt ned en vg1 klasse ved vår skole, og det ser vi får konsekvenser for søkertallet til vg2. Det er viktig å ha et bredt tilbud innenfor utdanningsprogrammene for å ivareta et godt fagmiljø, og da er det ikke en løsning å ha et lite tilbud spredt på flere ulike skoler.
- 75% av våre Vg3 automatiseringselever inneværende skoleår 2018/19 som ønsker læreplass har fått læreplass pr.1.04.19.
- Slåtthaug vgs. har nedslagsfelt for ungdom i Bergen sør fra Fana – Arna - Os – Fusa – Odda og distriktet rundt. Vi ligger sentralt til i forhold til dagens kollektivtilbud, noe som gjør tilgjengeligheten for ungdommen enkel.
- Skolen er pr. dags dato eneste skole i Bergen sør som har VG2/VG3 automatiseringsfaget.
- Slåtthaug vgs. har i de senere år opparbeidet gode relasjoner til næringslivet og dermed gode arbeidspraksis/læreplass muligheter for våre VG2/VG3 automatiseringselever.
- Inneværende skoleår har elevene på VG2/VG3 automatisering vært utplassert i arbeidspraksis i tilsammen nærmere 30 bedrifter.
- Det har vært 2 til 3 arbeidspraksisperioder i lokalt næringsliv der hver elev har vært i minst to bedrifter.
- Vi har 100% arbeidspraksis for våre VG2/VG3 automatiseringselever i YFF faget.
- Automatikere er «fremtidens mekanikere».
- Skolen har de senere år investert i nytt relevant teknologisk utstyr til bruk i våre automatiserings klasser for å sikre et gjennomgående løp fra vg1 til vg3. Ved arbeidspraksis i bedriftene er dette en styrke for våre elever. Et flertall av bedriftene har samme utstyr som våre elever blir opplært i på skolen. Skolen har blant annet satset på robotisering og prosessimulering. Her har vi bygget opp et helt rom på skolen med et fullskala prosessimuleringsanlegg lik det man finner i industri og offshore, og der det eksempelvis er mulig å kjøre forskjellige simuleringer innen prosess og nød avstenging, med de muligheter som ligger i en førsteklasses virkelighetsnær praksis for våre elever på VG2 og VG3 Automasjon.
- Lærerne innen elektro/automatisering på avdelingen har høy faglig kompetanse og har etterutdannet seg både faglig og pedagogisk de siste årene.
- Slåtthaug vgs. har erfarne, oppdaterte lærerressurser innen automatiseringsfaget.

I år har skolen gjort gode grep for å få kontinuitet og kvalitet i undervisningen for automatiseringsklassene. Det er satt inn stabile lærerressurser med lang og bred erfaring i fagområdet. Dette synliggjøres ved at antall læreplasser i skrivende stund allerede er 75% for våre VG3 automatiseringselever.

Jeg viser også til [Skolebruksplanen](#) hvor det ikke bare er beskrevet dimensjonert økning, men også å opprettholde tilbud på skoler som har store og gode verkstedsareal. Det har vi på Slåtthaug videregående skole.

Slåtthaug 12.april 2019.

Liv Rønning

Rektor

Notat

Dato: 12.04.2019
Arkivsak: 2018/16397-3
Saksbehandlar: torsan12

Til: Yrkesopplæringsnemnda
Utval for opplæring og helse
Fylkesutvalet

Frå: Fylkesrådmannen

Administrative vedtak i klassestrukturen skuleåret 2019/20

Til grunn for administrative endringar i klassestrukturen ligg hovudsakleg primærsøkjertala med ungdomsrett til dei vidaregåande skulane per 1. mars 2019. Sekundærsøkjertala (særleg ønskje 2) vil også ofte vere tatt med i vurderinga. Vurderinga er konkret for den einkilde skule, men det kan også vere tatt omsyn til søkjartalet for det aktuelle utdanningsprogram/programområde i regionen.

Følgjande administrative endringar blir gjort for skuleåret 2019/20:

Bømlo vidaregåande skule

- **Reduksjon:** 0,5 klasse Vg2 Helsearbeidarfaget
- **Auke:** 0,5 klasse Vg2 Barne- og ungdomsarbeidarfaget

Fitjar vidaregåande skule

- **Reduksjon:** 1 klasse Vg1 Helse og oppvekstfag
0,5 klasse Vg1 Restaurant- og matfag
- **Auke:** 0,5 klasse Vg2 Kokk-/servitørfag

Rubbestadnes vidaregåande skule

- **Auke:** 1 klasse Vg1 Teknikk og industriell produksjon

Stord vidaregåande skule

- **Reduksjon:** 1 klasse Vg1 Bygg- og anleggsteknikk
0,5 klasse Vg2 Kjøretøy
0,5 klasse Vg2 Industriteknologi
- **Auke:** 1 klasse Vg2 EI-energi

Kvinnherad vidaregåande skule

- **Reduksjon:** 1 klasse Vg1 Helse- og oppvekstfag
- **Auke:** 1 klasse Vg1 Teknikk og industriell produksjon

Odda vidaregåande skule

- **Auke** 1 klasse Vg1 Teknikk og industriell produksjon
0,5 klasse Vg2 Industriteknologi (under føresetnad av at Vg2 Kjøretøy blir lagt ned i den politiske saka).

Voss gymnas

- **Auke:** 2 klasser Vg1 Helse og oppvekstfag. (Ein av klassane skal i hovudsak vere for minoritetsspråklege elevar)

Voss vidaregåande skule

- **Reduksjon:** 0,5 klasse Vg2 Anleggsgartner og idrettsanlegg
- **Auke:** 0,5 klasse Vg2 Arbeidsmaskiner

Os vidaregåande skule

- **Reduksjon:** 1 klasse Vg1 Service og samferdsel
- **Auke** 1 klasse Vg2 Sal, service og tryggleik

Fusa vidaregåande skule

- **Reduksjon:** 1 klasse Vg1 Teknikk og industriell produksjon
1 klasse Utdanningsprogrammet RM
- **Auke:** 1 klasse Vg1 Naturbruk
1 klasse Vg1 Helse og oppvekstfag

Arna vidaregåande skule

- **Reduksjon:** 1 klasse Vg1 Bygg- og anleggsteknikk

Bergen katedralskole

- **Auke:** 1 klasse Vg2 Studiespesialiserande utdanningsprogram

Bergen maritime videregående skole

- **Reduksjon:** 1 klasse Vg2 Automatisering
- **Auke:** 1 klasse Vg2 Brønnteknikk
1 klasse Vg3 Automatisering

Sandsli videregående skole

- **Reduksjon:** 1 klasse Vg2 Kokk- og servitørfag

Slåtthaug videregående skole

- **Reduksjon:** 1 klasse Vg1 Helse og oppvekstfag
- **Auke:** 1 klasse Vg2 Helsearbeidarfaget

Sotra vidaregåande skule

- **Reduksjon:** 1 klasse Vg2 Helsearbeidarfaget
- **Auke:** 1 klasse Vg2 Barne- og ungdomsarbeidarfaget,

Åsane videregående skole

- **Reduksjon:** 1 klasse Vg1 Elektrofag.

Årstad videregående skole

- **Reduksjon:** 1 klasse Vg3 Hudpleiar
1 klasse Vg2 Studiespesialiserande
1 klasse Innføringskurs for minoritetsspråklege elevar
- **Auke:** 1 klasse Vg1 Design og handverk

Austrheim vidaregåande skule

- **Reduksjon:** 1 klasse Vg1 Bygg- og anleggsteknikk
0,5 klasse Vg2 Kjøretøy
0,5 klasse Vg2 Industriteknologi

Knarvik vidaregåande skule

- **Reduksjon:** 1 klasse Vg1 Elektrofag
1 klasse Vg1 Service og samferdsel
- **Auke:** 1 klasse Vg2 Byggteknikk
1 klasse Vg1 Teknikk og industriell produksjon

PS 16/19 Ymse

Arkivnr: 2018/16397-4

Saksbehandlar: Tor Ivar Sagen Sandvik, Nils Skavhellen

Saksframlegg**Saksgang**

Utval	Saknr.	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda	17/19	07.05.2019
Utval for opplæring og helse		14.05.2019
Fylkesutvalet		29.05.2019

Justering av tilbudsstruktur ved dei vidaregåande skulane, skuleåret 2019/20 - prognoseinntaket**Samandrag**

Framtidig tilbudsstruktur ved dei vidaregåande skulane er vedteke i skulebruksplanen. Den årlege vurderinga av tilbudsstrukturen skjer i «klassesaka» kvart år i desember. Det er i klassesaka ein må ta stilling til om det skal gjerast større endringar i tilbudsstrukturen lokalt og sentralt. I dette ligg mellom anna vurderingar av talet på elevplassar sett opp mot venta tilgang på læreplassar.

I 2019 er det totalt 17 105 søkjarar med ungdomsrett til dei fylkeskommunale vidaregåande skulane i Hordaland. Talet på søkjarar med formell rett til vidaregåande opplæring (ungdomsrett) har gått ned med 205 søkjarar samanlikna med 2018. Talet på avgangselevar frå ungdomsskulen har gått ned med åtte elevar i høve til 2018.

I denne saka blir det gjort framlegg om å leggje ned utdanningsprogram/programområde som har svakt søkjargrunnlag. Når det blir gjort framlegg om nedlegging tek ein utgangspunkt i kor mange elevar som har tilbodet som primærønskje (førsteønskje), men det blir også gjort ein grundig analyse av kor mange elevar skulen kan rekne med å få på tilbodet totalt sett ved skulestart, med særleg vekt på dei som har tilbodet som ønskje 1-3.

Skular utanfor Bergensregionen har ofte eit svakare søkjargrunnlag. Dette er naturleg, og fylkesrådmannen stiller difor litt lågare krav til m.a. primærøskjartal ved distriktsskulane enn i Bergensområdet. På den måten kan regionane oppretthalde eit rimeleg godt tilbod sjølv med litt lågare søkjargrunnlag. Dette kan føre til at det i distrikta er høgare del klassar med mindre enn 85 % oppfylling enn i Bergensregionen.

Det er økonomisk krevjande å oppretthalde tilbod med lågt søkjargrunnlag sjølv om skulane gjer sitt beste for å organisere undervisninga kostnadseffektivt, t.d. i halve klassar. Når søkjartalet er lågt over fleire år må ein på eitt eller anna tidspunkt varsle om at dette ikkje kan halde fram over tid. På den andre sida må ein også sjå på tala på avgangselevar frå ungdomsskulane. Det kan vere ein kortvarig nedgang på eitt til to år før årgangstalet aukar att. Fylkesrådmannen kan i slike høve vere positiv til å oppretthalde tilbodet for ein kort periode sjølv med lågt elevantal.

Dei aller fleste av framlegga om nedlegging er i samsvar med skulane sine tilbakemeldingar etter søkjartala pr. 1. mars 2019. Dersom dei ikkje er det vil det vere opplyst under omtalen av den einsskilte skule.

Fylkesrådmannen fekk i fylkesutvalssak 290/13 fullmakt til å justere klasse-/elevantal ved den einsskilte skule på grunnlag av søkjartala etter prognoseinntaket dersom det ikkje fører til oppretting eller nedlegging av utdanningsprogram eller programområde. Dette har ikkje noko med tilbudsstrukturen ved skulane å gjere,

men er ei tilpassing av klassetalet i høve til søkjartala til dei ulike utdanningsprogramma. Også desse justeringane vil bli gjort etter samråd med skulane og vil bli lagt fram som melding til politiske utval.

Fylkesrådmannen fekk i fylkesutvalssak 287/18 fullmakt til å opprette/leggje ned innføringsklassar for minoritetsspråklege elevar før/etter skulestart. Grunnen til dette er at det kan vere til dels store endringar i søkjargrunnlaget til desse klassane fram mot skulestart av grunnar som ein ikkje kjenner til på førehand. Fylkesrådmannen tek likevel med i framlegget til vedtak nedanfor dei skulane som ein alt no ser ikkje har søkjargrunnlag for tilbodet komande skuleår.

I denne saka er det tilrådd nedlegging av totalt 22 klassar frå vedteken tilbodsstruktur, jf. fylkesutvalssak PS 287/2018 «Justering av tilbodsstrukturen 2019/20 (klassesaka)». Det vil i tillegg vere grunnlag for å leggje ned og opprette klassar administrativt. Desse endringane blir informert om i eige notat.

Fylkesrådmannen gjer elles merksam på at det kan kome fleire justeringar etter prøveinntaket i månadsskiftet juni/juli.

Til denne saka er det også knytt eit kapittel om vaksenopplæringa som gjer greie for det vidaregåande opplæringstilbodet for målgruppa for skuleåret 2019/20.

Økonomi: I denne saka blir det gjort framlegg om å legge ned 22 klassar med utgangspunkt i vedtatt tilbodsstruktur hausten 2018. Det blei då lagt til grunn eit behov for å leggje ned mellom 18 og 23 klassar for skuleåret 2019/20. Totalt blir innsparing av desse nedleggingane estimert til om lag 28,2 millionar kroner. I 2019 vil innsparingane vere om lag 12,8 millionar kroner.

Klima: Ingen effekt.

Folkehelse: Ingen effekt.

Regional planstrategi: Ingen effekt. Det er i klassesaka i desember at tilbodsstrukturen blir vurdert. I denne saka blir strukturen tilpassa søkjartala.

Forslag til innstilling

Følgjande utdanningsprogram/programområde blir lagt ned frå skuleåret 2019/20

Skule	Utdanningsprogram/programområde
Askøy vidaregåande skole	Vg2 Data og elektronikk
Austevoll vidaregåande skule	Vg1 Studiespesialisering
Bømlo vidaregåande skule	Vg2 Sal, service og tryggleik
Knarvik vidaregåande skule	Innføringsklasse for minoritetsspråklege elevar
Kvam vidaregåande skule	Innføringsklasse for minoritetsspråklege elevar
Kvinnherad vidaregåande skule	Vg1 Service og samferdsel
Kvinnherad vidaregåande skule	Vg2 Industriteknologi
Laksevåg vidaregåande skole	Vg2 Industriteknologi
Laksevåg vidaregåande skole	Vg3 Elektrofag m/ studiekompetanse
Odda vidaregåande skule	Vg2 Kjøretøy
Slåtthaug vidaregåande skole	Vg2 Automatisering
Sotra vidaregåande skule	Innføringsklasse for minoritetsspråklege elevar
Sotra vidaregåande skule	Vg1 Design og handverk
Stord vidaregåande skule	Vg1 Elektrofag m/studiekompetanse
Stord vidaregåande skule	Innføringsklasse for minoritetsspråklege elevar

Voss gymnas	Innføringsklasse for minoritetsspråklege elever
Voss gymnas	Innføringsklasse for minoritetsspråklege elever
Voss gymnas	Vg2 Blomsterdekoratør
Voss gymnas	Vg2 Frisørfag
Årstad videregående skole	Vg2 Laboratoriefag
Åsane videregående skole	Vg2 Industriteknologi
Åsane videregående skole	Innføringsklasse for minoritetsspråklege elever

Ingrid Kristine Holm Svendsen
kst. fylkesrådmann

Bjørn Lyngedal
fylkesdirektør opplæring

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 23.04.2019

Framtidig tilbudsstruktur ved dei vidaregåande skulane er vedteke i skulebruksplanen. Den årlege vurderinga av tilbudsstrukturen skjer i «klassesaka» kvart år i desember. Det er i klassesaka ein må ta stilling til om det skal gjerast større endringar i tilbudsstrukturen lokalt og sentralt. I dette ligg mellom anna vurderingar av talet på elevplassar sett opp mot venta tilgang på læreplassar.

I denne saka blir det gjort framlegg om å leggje ned utdanningsprogram/programområde som har svakt søkjargrunnlag. Når det blir gjort framlegg om nedlegging, tek ein utgangspunkt i kor mange som har tilbodet som primærønskje (førsteønskje), men det blir også gjort ein grundig analyse av kor mange elevar skulen kan rekne med å få på tilbodet totalt sett ved skulestart, med særleg vekt på dei som har tilbodet som ønskje 1-3.

Utvikling i søkjartal

Tal søkjarar	2018	2019	Endring
Ungdomsrett	17 310	17 105	- 205
Tal elevar på 10. trinn (tal frå GSI*)	6147	6139	- 8

Tabell 1: Utvikling i søkjartal 2018 til 2019

* Grunnskolens informasjonssystem

Totalt er det 17 105 søkjarar med formell rett til vidaregåande opplæring (ungdomsrett) til skuleåret 2019/20.

Nedgangen i talet for søkjarar med ungdomsrett er reelt sett litt høgare enn det talet ovanfor viser. Årsaka er at søkjarar til Danielsen vidaregåande skole frå 2019 registrerer søknaden sin i Vigo-systemet. Sidan mange av søkjarane til Danielsen vgs. også søkte våre skular i 2018 og tidlegare, er det vanskeleg å estimere nøyaktig nedgang i talet på søkjarar samanlikna med 2018-tala. Truleg ligg den reelle nedgangen mellom 300 og 400 elevar.

I 2018 blei ungdomsretten for mange søkjarar utvida med tilbakeverkande kraft, og aldersgrensa for ungdomsrett blei auka frå 24 til 25 år. Mange litt eldre søkjarar nytta høvet til å søkje ordinær vidaregåande opplæring, både til Vg1 og til å gjere seg ferdig med utdanning som ikkje var fullført. Dette er nok hovudårsaka til at søkjartalet med ungdomsrett går ned i år sjølv om årgangskullet frå 10. klasse er om lag det same.

Søkjartal til Vg1

Tabellen under viser søkjartal i 2018 og 2019, i tillegg til endring i tal og prosentdel. Søkjartala til dei ulike utdanningsprogramma på Vg1 viser relativt små endringar samanlikna med 2018, sjølv om endringane kan gi høvesvise store prosentvise utslag. Berre søkjarar med ungdomsrett er tatt med i tabellen.

Utdanningsprogram	2018	2019	Endring	Endring %
Bygg og anleggsteknikk (BA)	514	432	-82	-16,0 %
Design og handverksfag (DH)	153	139	-14	-9,2 %
Elektrofag (EL)	611	515	-96	-15,7 %
Helse og oppvekstfag (HO)	1107	1017	-90	-8,1 %
Naturbruk (NA)	326	317	-9	-2,8 %
Restaurant og matfag (RM)	136	149	13	9,6 %
Service og samferdsel (SS)	294	266	-28	-9,5 %

Teknikk og industriell produksjon (TP)	658	821	163	24,8 %
Idrettsfag (ID)	359	339	-20	-5,6 %
Kunst, design og arkitektur (KDA)	116	104	-12	-10,3 %
Musikk, dans og drama (MD)	224	208	-16	-7,1 %
Media og kommunikasjon (ME)	182	185	3	1,6 %
Studiespesialiserande (ST)	2554	2628	74	2,9 %
Innføringskurs minoritetsspråklege	166	88	-78	-47,0 %

Tabell 2: Søkjartal Vg1 2018 og 2019

Av tala over er dei største endringane knytt til dei tradisjonelle utdanningane Bygg- og anleggsteknikk, Elektrofag og TIP. I tillegg er det ein høvesvis stor nedgang på Helse- og oppvekstfag. Det er også verdt å merke seg at det er eit monaleg fall i søkjarar til innføringskurs for minoritetsspråklege. Her var det ein venta nedgang, men likevel overraskande at endringa blei så stor. Dette skuldast at det er langt færre flyktingar/asylsøklarar som kjem til Noreg no enn for nokre få år sidan. I Hordaland vil det i skuleåret 2019/20 truleg berre vere innføringsklassar ved Bergen katedralskole og Årstad vgs.

Elektrofag ser ein nedgang i søkjartal også i år, ei utvikling som har vore ønska, då det har vore for mange elevvar i høve til tal tilgjengelege læreplassar. Det er likevel viktig å verke merksam på utviklinga framover slik at HFK ikkje bygger ned kapasitet i høve til framtidig behov i arbeids- og næringslivet.

BA, EL og TIP konkurrerer stort sett om dei same elevane. I 2019 ser ein m.a. at nedgangen i søkjartalet til Vg1 Elektrofag og Vg1 Bygg og anleggsteknikk i stor grad kan skuldast ein auke i søkjartal til Vg1 Teknikk og industriell produksjon. Søkjartalet til desse tre utdanningsprogramma er samla sett svært jamt frå år til år.

TIP er det utdanningsprogrammet som har størst auke i søkjartalet samanlikna med 2018. Det er likevel verdt å merke seg at mange skular framleis har eit «skeivt» søkjartal i høve til kva programområde elevane i Vg1 søker seg til, samanlikna med tilgang på læreplassar. Til dømes hadde det vore ønskeleg at fleire søkte seg mot Vg2 Industrieteknologi framfor Vg2 Kjøretøy.

Søkjartalet til Bygg- og anleggsteknikk er det lågaste på mange år. Nedgangen er likevel ujamt fordelt på skulane/regionane. Nokre skular har fleire søkjarar enn i fjor, medan andre mister ein del søkjarar. Sjølv om det er låge søkjartal samanlikna med 2018 er det grunn til å tru at det ikkje blir lagt ned særleg mange klassar. Det blir ikkje gjort framlegg i denne saka om å leggje ned tilbod (utdanningsprogram eller programområde) innanfor BA.

Etter fleire år med til dels sterk auke i søkjartalet til Helse- og oppvekstfag, stoppa auken ein del opp i 2018. I 2019 er det ein nedgang på 90 søkjarar, om lag 8 %, til Vg1. Auken i søkjartalet til Vg2 held fram på grunn av det høge elevtalet i Vg1, skuleåret 2018/19. Det kan sjå ut som om søkjartalet ved mange skular til Vg2 Barne- og ungdomsarbeidarfaget har tatt seg noko opp att samanlikna med dei siste to siste åra. Dette er positivt i høve til at det var for stor overvekt av søkjarar til Vg2 Helsearbeidarfaget i 2018.

Tilbudsstruktur og oppfylingsgrad

Med bakgrunn i classesaka i desember 2018, utgjorde vedtatt tilbudsstruktur 804 klassar for 2019/20. Når det no blir gjort framlegg om nedlegging av 22 klassar, utgjer dette om lag 2,7 % av vedtatt tilbudsstruktur. Dette er naturlege endringar gitt den breie tilbudsstrukturen Hordaland fylkeskommune har.

Fylkesrådmannen er opptatt av at skulane utanfor Bergensområdet også skal ha eit breitt og fagleg godt utdanningstilbod. Det er likevel ei utfordring i områda som har eit relativt lågt elevgrunnlag frå

ungdomsskulen å kunne oppretthalde alle utdanningstilbod ein ønskjer. I t.d. Kvam/Odda og Kvinnherad er det berre lokale søkjarar til skulane sine utdanningstilbod, og når årskulla frå 10. klasse går ned, blir det også vanskelegare å oppretthalde vedtekne tilbod. Fylkesrådmannen har vore særleg merksam på desse utfordringane ved utarbeiding av denne saka. Dersom distriktsskulane skal kunne oppretthalde eit godt utdanningstilbod må ein akseptere at kostnadene blir noko høgare i distrikta enn t.d. i Bergen der dei aller fleste tilboda er fylt opp sjølv om ein merkar konkurransen frå dei private skulane.

Denne saka tek utgangspunkt i primærsøkjartalet (førsteønskjet) til søkjarane. Samtidig har det vore viktig å gjere ein analyse av dei som har tilbod som eit lågare prioritert ønskje, særleg ønskje nr. 2 og 3. Det er fleire døme på at eit lågt primærsøkjartal ikkje betyr det same som at det ikkje er elevgrunnlag for det aktuelle tilbodet.

Grunngjeving for framlegg til endring ved den enkelte skule, skuleåret 2019/20

Askøy vidaregåande skule

Nedlegging: Vg2 Data og elektronikk

Tilbodet har fått fem primærsøkjarar med ungdomsrett til 14 plassar. Dette tilbodet blei også lagt ned i 2017 og 2018, men blei likevel oppretta att i klassesaka i desember 2018. Det bør difor vere klårt at dette tilbodet ikkje lenger er interessant for søkjarane. Skulen har ikkje gitt tilbakemelding på kommentarane for prognoseinntaket 2019.

Austevoll vidaregåande skule

Nedlegging: Vg1 Studiespesialisering

Tilbodet har fått 13 primærsøkjarar med ungdomsrett til 27 plassar. Tilbodet blei også lagt ned i 2018, då det var ti primærsøkjarar. I 2017 var det ni primærsøkjarar, og tilbodet blei oppretthalde for å sjå om søkjartalet var høgare i 2018, noko som ikkje var tilfelle. Historisk sett har søkjartalet til dette tilbodet alltid vore under grensa for 85 % oppfylling.

Tal frå GSI viser at det i Austevoll kommune er 72 elevar som går ut av 10. trinn våren 2019, ein auke frå 55 elevar i 2018. Denne auken utgjorde kjernen i fylkesrådmannen si tilråding i klassesaka i haust om oppretting av Vg1 ST. Det viser seg at auken i elevar frå ungdomsskulen ikkje har hatt ein effekt på søknadsmassen til Studiespesialisering ved skulen.

Elevtalet vil auke til 78 neste år før talet fell ned til 55 om to år. Dei neste par åra etter det vil avgangskullet i 10. klasse frå Austevoll kommune ligge på 63-64 elevar. Med dette som bakgrunn er det ikkje grunn til å tru at søkinga til eit tilbod på Studiespesialisering vil auke dei næraste åra.

Argumentasjon frå skulen for å opprette tilbodet er knytt til at ungdomane er for unge til å flytte på hybel rett etter ungdomsskulen, og at det er stort overvekt av gutar i skulemiljøet. Eit tilbod innan ST kunne jamna dette noko ut. I tillegg er det knytt argumentasjon til lærarkrefter som kan ha undervisning på både yrkesfag og studiespesialiserande. Skulen peiker på at det kan vere ei utfordring at dei ikkje kan gi heile undervisningsstillingar.

Bømlo vidaregåande skule

Nedlegging: Vg2 Sal, service og tryggleik

Tilbodet har to primærsøkjarar med ungdomsrett til 15 plassar. Skulen støttar framlegget om nedlegging. Dei to primærsøkjarane med ungdomsrett vil, etter avtale med inntakskontoret i Rogaland, få høve til å

registrere søknad om plass ved dette programområdet ved Haugaland vgs i Haugesund sjølv om søknadsfristen er ute.

Knarvik vidaregåande skule

Nedlegging: Innføringsklasse for minoritetsspråklege elevar

Det er berre to primærsøkjarar med ungdomsrett til 15 plassar. Skulen tek informasjon om dette til orientering.

Kvam vidaregåande skule

Nedlegging: Innføringsklasse for minoritetsspråklege elevar

Tilbodet har fått seks primærsøkjarar med ungdomsrett til 15 plassar. Søkjartalet er for lågt til at tilbodet kan oppretthaldast. Dette gjeld for alle skulane i Hordaland, med unntak av to skular i Bergen.

Skulen har ikkje kommentert forslaget om å leggje ned innføringsklassen.

Kvinnherad vidaregåande skule

Forslag til nedlegging: Vg1 Service og samferdsel
Vg2 Industriteknologi

Vg1 Service og samferdsel har ni primærsøkjarar med ungdomsrett til 15 elevplassar. Dette utdanningsprogrammet har over fleire år hatt låge søkjartal, og stort sett har det vore slik at skulen har tilbydd Vg1 og Vg2 annakvart år. Dei fleste av primærsøkjarane er søkjarar frå Kvinnherad som i stor grad har søkt alternative utdanningsprogram ved Kvinnherad vgs.

Vg2 Industriteknologi har fått fire primærsøkjarar med ungdomsrett, og ein søkjar utan opplæringsrett. Det er ikkje sekundærsøkjarar til tilbodet. Det er i utgangspunktet for lite til at tilbodet kan oppretthaldast. Etter initiativ frå Kvinnherad kommune og Hydro Husnes blei det i haust oppretta eit tilbod på Vg2 Kjemiprosess. Ved å ikkje starte Vg2 Industriteknologi skuleåret 2019/20 kan det også kome nokre fleire elevar til Kjemiprosess.

Hydro Husnes viser til auka behov for nye tilsette i tillegg til behov for å erstatte naturleg avgang. Hydro viser vidare til at lærlingar innan kjemiprosessfaget er den viktigaste rekrutteringskjelda for framtidige tilsetningar.

Laksevåg videregående skole

Nedlegging: Vg2 Industriteknologi
Vg3 Elektrofag m/studiekompetanse

Vg2 Industriteknologi har fått åtte søkjarar med ungdomsrett til 15 elevplassar. Tilbodet blei også lagt ned til førre skuleår, men oppretta på nytt i klassesaka i haust. Det er god dekning ved andre skular på dette tilbodet.

Skulen er einig i vurderinga om at tilbodet blir lagt ned.

Det er ikkje søkjertala i seg sjølv som gjer at Vg3 Elektrofag m/ studiekompetanse blir lagt ned, men ei praktisk organisering av undervisninga for elevane. Tilbodet i seg sjølv oppretthaldast, og elevane blir overført til Vg3 Påbygging til generell studiekompetanse.

Odda vidaregåande skule

Nedlegging: Vg2 Kjøretøy

Tilbodet har berre fått to primærskjalar til ein halv klasse. Skulen har ikkje kommentarar til dette. Ved nedlegging av dette tilbodet vil det bli tilnærma full klasse på Vg2 Industriteknologi.

Slåtthaug vidaregåande skole

Nedlegging: Vg2 Automatisering

Det er berre fire primærskjalar med ungdomsrett til 14 elevplassar på Vg2 Automatisering. Bakgrunnstala, dvs. tal skjalar som har tilbodet som lågare prioritert ønskje, viser at det ikkje er søkjargrunnlag til dette tilbodet.

Heile programrområdet Automatisering opplever ein nedgang frå tidlegare år, og det vil vere naudsynt å gjere administrative justeringar også ved andre skular.

Sotra vidaregåande skule

Nedlegging: Vg1 Design og handverk
Innføringsklasse for minoritetsspråklege elevar

Vg1 Design og handverk har berre fått fem primærskjalar med ungdomsrett til 15 plassar. Skulen ser at det ikkje er grunnlag for å oppretthalde tilbodet med så lågt elevtal.

Innføringsklassen for minoritetsspråklege elevar har berre fått to primærskjalar med ungdomsrett til 15 elevplassar og må leggjast ned. I Hordaland vil det i skuleåret 2019/20 truleg berre vere innføringsklassar ved Bergen katedralskole og Årstad vgs.

Stord vidaregåande skule

Nedlegging: Vg1 Elektrofag m/studiekompetanse
Innføringsklasse for minoritetsspråklege elevar

Vg1 Elektrofag m/studiekompetanse har fått tre primærskjalar med ungdomsrett til 15 plassar. Det er andre året dette tilbodet blir forsøkt sett i gang utan hell, og fylkesrådmannen vurderer det slik at det ikkje er grunnlag for tilbodet framover. Skulen har ikkje merknader til at tilbodet blir lagt ned.

Innføringsklassen for minoritetsspråklege elevar har fem primærskjalar med ungdomsrett til 15 plassar, og blir lagt ned.

Voss gymnas

Nedlegging: To innføringsklassar for minoritetsspråklege elevar
Vg2 Blomsterdekoratør
Vg2 Frisørfag

Til innføringsklassane er det berre tre primærskjalar til 24 elevplassar. Skulen opplyser at det låge skjartalet var overraskande i høve til det gode frammøte på informasjonsmøtemøt for målgruppa i desember i fjor. Det er eit klart inntrykk at dei minoritetsspråklege elevane ikkje ønskjer å gå i innførings-

klasse, men heller ønskjer inntak direkte i ordinært Vg1-tilbod. Dette kan gi utfordringar i form av ein vanskelegare veg til fullført og bestått opplæring.

Vg2 Blomsterdekoratør har fått tre primærsøklarar med ungdomsrett til 15 plassar. Dette programområdet blei også lagt ned i 2018. Det bør vurderast i klassesaka hausten 2019 om tilbodet skal flyttast til ein skule i Bergensområdet.

Vg2 Frisørfag har fått fire primærsøklarar med ungdomsrett til 15 plassar. Dette er berre halvparten av søkjartalet frå i fjor då tilbodet til slutt blei oppretthalde. Fylkesrådmannen tilrår at tilbodet blir nedlagt.

Det er generelt sett synd at desse to Vg2-tilboda ikkje har fleire søklarar, ikkje minst pga. lokala som er bygd for å ivareta dette opplæringstilbodet, noko som også er tilbakemeldingane frå skulen.

Årstad videregående skole

Nedlegging: Vg2 Laboratoriefag

Vg2 Laboratoriefag har fått tre primærsøklarar med ungdomsrett til 12 plassar (ein klasse). I tillegg er det tre primærsøklarar utan noko form for opplæringsrett. I 2018 var det seks primærsøklarar med ungdomsrett, i tillegg til ein søklar utan rett. Tilbodet blei då tilrådd lagt ned av fylkesrådmannen, men oppretthalde av fylkesutvalet. Sidan søkjartalet med ungdomsrett i år er 50 % lågare enn i fjor, blir tilbodet på nytt tilrådd lagt ned.

Skulen argumenterer mellom anna for å oppretthalde tilbodet ved at dei ser samla søkjartal frå alle søkjar-grupper under eitt. Skulen viser vidare til eit høgare tal søklarar som har dette tilbodet som sekundær-ønskje. Vidare blir det vist til at fagtilbodet ved skulen blir mindre, noko som er riktig. Programområdet blir heller ikkje gitt ved andre skular i Hordaland.

Utgangspunktet fylkesrådmannen nyttar for å vurdere nedlegging er søkjartal med ungdomsrett. Tal sekundærsøklarar blir berre unntaksvis vurdert i samband med om eit tilbod vurderast nedlagt eller ikkje. Fylkesrådmannen har ikkje vektlagt argument om fagtilbod ved Årstad vgs, gitt skulen sin størrelse.

Ny yrkesfagstruktur blir gjeldande frå 2020. Laboratoriefag blir då slått saman med kjemiprosess til eit nytt programområde på Vg2 (Vg2 Kjemiprosess- og laboratoriefag). Delprosjekt 1.5 for Vestland fylkeskommune arbeider med lokalisering og dimensjonering av nye tilbod på yrkesfag, og vil inngå som grunnlag for klassesaka hausten 2019.

Åsane videregående skole

Nedlegging: Vg2 Industriteknologi
Innføringsklasse for minoritetsspråklege elevar

Vg2 Industriteknologi har også berre fått to primærsøklarar med ungdomsrett til 15 elevplassar. Tilbodet blir tilrådd lagt ned. Skulen tek tilråding om nedlegging til orientering.

Innføringsklassen for minoritetsspråklege elevar har berre fått to primærsøklarar med ungdomsrett til 15 elevplassar. Skulen tek tilråding om nedlegging til orientering.

Vidaregåande opplæring for vaksne 2019/20

Hovudtrekk i organisering av vidaregåande opplæring for vaksne

Vaksne har rett til vidaregåande opplæring dersom dei ikkje har fullført denne opplæringa tidlegare, eller har vidaregåande utdanning frå utlandet som ikkje blir godkjent som studie- eller yrkeskompetanse i Noreg, jf. opplæringslova § 4A-3. Yngre vaksne med ungdomsrett kan søke om å få gjennomført opplæringa som vaksneopplæring, jf. opplæringslova § 3-1. Fylkeskommunen skal også ha eit vidaregåande tilbod til vaksne utan rett, jf. opplæringslova § 13-3

Senterstruktur i Hordaland

Vaksneopplæringa i Hordaland fylkeskommune er tufta på fem regionale vaksneopplæringscenter, organisert som avdelingar ved respektive vidaregåande skular, jf. fylkestings sak 45/2015.

Vaksneopplæringscenter	Region
Vo-senter ved Åsane vidaregåande skole	Nordhordland, Bergen, Midthordland
Vo-senter ved Bergen Katedralskole	Nordhordland, Bergen, Midthordland
Vo-senter ved Sotra vidaregåande skole	Vest
Vo-senter ved Voss gymnas	Voss og Hardanger
Vo-senter ved Stord vidaregåande skule	Sunnhordland

Tett samarbeid med verksemdar i privat og offentleg sektor

Vaksneopplæringa i Hordaland fylkeskommune har lagt vekt på å etablere eit nært samarbeid med verksemdar i privat og offentleg sektor. Vaksneopplæringscentera har gjennom ulike prosjekt samarbeidd tett med kommunane i opplæring av ufaglærte tilsette innanfor helse- og oppvekstfaga. Til dømes vil Hordaland fylkeskommune i haust vere første fylkeskommunen i landet som har gjennomført **Fagbrev på jobb** for to grupper i helsearbeidarfaget og ei mindre gruppe i barne- og ungdomsarbeidarfaget. Gruppene er då klare for oppmelding til fagprøva. Det årelange samarbeidet mellom vaksneopplæringscenter ved Åsane vidaregåande skole og Bergen kommune i forsøksprosjektet VOPA / fagbrev på jobb gjorde tidleg start av ordninga mogleg. Lova blei verksett 01.08.18.

Fleire fag har vanskar med å rekruttere faglært arbeidskraft og legg til rette for at eigne tilsette skal få opplæring fram mot fagbrev. Opplæringsavdelinga har såleis valt å vidareføre opplæringstilbodet til praksiskandidatar som ein del av tilbodet til vaksne, dels som ei tilpassing til den faktiske etterspurnaden, og dels fordi ordninga er den fremste kanalen for å få yrkesaktive ufaglærte vaksne inn i vidaregåande opplæring. For fylkeskommunen er tilbodet elles ei kosteffektiv opplæringsløyning samanlikna med eit skulebasert yrkesfagleg opplæringstilbod for vaksne.

Eitt hovudinntak og eitt supplerande inntak

Vaksne skal kunne søke opplæring uavhengig av fristane som gjeld for ungdom. Fylkeskommunen skal gi tilbod innan rimeleg tid. Ein har ikkje høve til operere med ventelister, jf. forskrift § 6-47, UDIR 2-2008. I praksis har fylkeskommunen løyst dette ved å ha eit hovudinntak på hausten og eit supplerande inntak i januar. Fylkeskommunane har over tid dimensjonert inntaket som eitt stort haustinntak, både fordi vaksne følgjer denne «skulerytmen» i sin etterspurnad, og elles for å oppnå ei rasjonell drift av opplæringa. Ein har såleis kunne trappe ned det supplerande inntaket i januar. Hordaland fylkeskommune nyttar elles «administrative søknadsfristar» til kvart inntak for å få til ei forsvarleg sakshandsaming av søknadane.

Opplæringstilboda i det supplerande inntaket, januar 2019

Vaksenopplæringscenter/ utførande skule	Utdannings- program	Fag og klassar / grupper	Trinn	Gruppe*	Deltakarar
Bergen katedralskole	ST	Fag for studiekompetanse 1-årig	VG1-VG3	Skule	42
Bergen katedralskole	ST	Fag for studiekompetanse 2-årig	VG1-VG3	Skule	42
Sotra vgs.	BA	Reinholdsoperatørfaget	Vg3	PK	29
Stord vgs/Bømlo vgs.	SS	Salsfaget / kontor og admfaget	VG3	PK	25
Voss gymnas	HO	Helsearbeidarfaget	Vg2	Skule	20

Dei vidaregåande opplæringstilboda haust 2019 fordelt på dei fem regionale vaksenopplæringssentra

Vaksenopplæringscenter/ utførande skule	Utdannings- program	Fag og klassar / grupper	Trinn	Gruppe*
Bergen katedralskole	ST	Fag for studiekompetanse 1-årig	VG1-VG3	Skule
Bergen katedralskole	ST	Fag for studiekompetanse 2-årig	VG1-VG3	Skule
Bergen katedralskole	ST	Fag for studiekompetanse 2-årig	VG1-VG3	Skule

Vaksenopplæringscenter/ utførande skule	Utdannings- program	Fag og klassar / grupper	Trinn	Gruppe*
Stord vgs.	ST/PBYPB4	Fag for studiekompetanse over 2 år	VG3	Skule
Stord vgs.	HO	Helsearbeidarfag 2019-21 over 2 år	VG1/VG2	Skule/PK
Stord vgs.	FF	Fellesfag yrkesfag 5 fag 2019-21 over 2 år	VG1/VG2	Skule
Stord vgs.	FF	Forsterka norsk for minoritetsspråklege	Vg1	Skule
Stord vgs.	BA	Tømrarfaget	VG3	PK
Stord vgs.	TIP	Sveisefaget	VG3	PK
Stord vgs./Fitjar vgs	RM	Kokk og institusjonskokkfaga	VG3	PK
Stord vgs.	BA	Reinholdsoperatørfag	VG3	PK
Stord vgs.	NA	Akvakultur	VG3	PK
Stord vgs./Fitjar vgs	HO	Barne- og ungdomsarbeidarfag Forts fra haust 2018, aug - des 2019	VG1/VG2	Skule/PK
Stord vgs.	HO	Helsearbeidarfag	Vg3	FPJ

Vaksenopplæringscenter/ utførende skule	Utdannings- program	Fag og klassar / grupper	Trinn	Gruppe*
Sotra vgs.	RM	Sjømatproduksjon	Vg3	PK
Sotra vgs.	ST	Studiekompetansefag Norsk og matematikk	Vg3	Skule
Sotra vgs.	HO	Helse og oppvekstfag / helsearbeidarfag, minoritetsspråklige	Vg1	Skule
Sotra vgs.	HO	Helsearbeidarfag	Vg2	Skule
Sotra vgs.	FF	Fellesfag helsearbeidarfag	Vg1 og Vg2	Skule
Sotra vgs.	BA	Byggteknikk / Tømrerfag, minoritetsspråklige	Vg2	Skule
Sotra vgs.	BA	Fellesfag tømrerfag, minoritetsspråklige	Vg2	Skule
Sotra vgs.	SS	Logistikkfag/transportfag	Vg3	PK
Sotra vgs.	HO	Barne- og ungdomsarbeidarfag	Vg3	PK
Sotra vgs.	HO	Helse og oppvekstfag / Barne- og ungdomsarbeidarfag, minoritetsspråklige	Vg1	Skule
Sotra vgs.	HO	Fellesfag, barne og ungdomsarbeidarfaget, minoritetsspråklige	Vg1	Skule
Sotra vgs.	NA	Målarfaget	Vg3	PK

Vaksenopplæringscenter/ utførende skule	Utdannings- program	Fag og klassar / grupper	Trinn	Gruppe*
Voss gymnas	HO	Helse og oppvekst / helsearbeidarfag	Vg1	Skule
Voss gymnas	HO	Helsearbeidarfag	Vg2	Skule
Voss gymnas	FF	Fellesfag helsearbeidarfag	Vg1 og Vg2	Skule
Voss gymnas	ST	Studiekompetansefag Norsk, Matematikk + NOR minoritet over 2 år	Vg3	Skule
Voss gymnas	RM	Kokk og institusjonskokkfag	Vg3	PK
Voss gymnas /Voss vgs	NA	Landbruk og gartnarnæring	Vg2	Skule
Voss gymnas /Voss vgs.	NA	Gartnarnæring	Vg3	Skule
Voss gymnas /Odda vgs	HO	Helsefagarbeidar	Vg2	Skule
Voss gymnas /Odda vgs	HO	Fellesfag helse og oppvekst	Vg2	Skule
Voss gymnas /Kvam vgs	HO	Helse og oppvekst	Vg1	Skule
Voss gymnas /Kvam vgs	HO	Fellesfag helse og oppvekst	Vg1	Skule

Vaksenopplæringscenter/ utførende skule	Utdannings- program	Fag og klassar / grupper	Trinn	Gruppe*
Åsane vgs	BA	Bygg - og anleggsteknikk	Vg1	Skole
Åsane vgs	BA	Byggteknikk	Vg2	Skole
Åsane vgs	BA	Fellesfag bygg og anleggstenikk	Vg1 og Vg2	Skole
Åsane vgs	BA	Tømrer	Vg3	PK
Åsane vgs	HO	Helse -og oppvekstfag	Vg1	Skole
Åsane vgs	HO	Helsearbeiderfag	Vg2	Skole
Åsane vgs	HO	Fellesfag helse og oppvekstfag / helsearbeidarfaget	Vg1 og Vg2	Skole
Åsane vgs	HO	Barne/ungdomsarbeiderfag	Vg2	Skole
Åsane vgs	HO	Helseservicefag	Vg2	Skole
Åsane vgs	HO	Helsearbeiderfag	Vg2/Vg3	FPJ
Åsane vgs	HO	Barne/ungdomsarbeiderfag	Vg2/Vg3	FPJ
Åsane vgs	HO	Barne/ungdomsarbeiderfag	Vg3	PK
Åsane vgs	HO	Helsearbeiderfag	Vg3	PK
Åsane vgs	HO	Helsesekretær	Vg3	Skole
Åsane vgs	HO	Tannhelsesekretær	Vg3	Skole
Åsane vgs	SS	Kontor-salg-sikkerhetsfag	Vg3	PK
Åsane vgs	BA	Renhold	Vg3	PK
Åsane vgs /Stend vgs	RM	Kokk/institusjonskokkfag	Vg1	Skole
Åsane vgs /Stend vgs	RM	Kokk/institusjonskokkfag	Vg2	Skole
Åsane vgs	RM	Fellesfag restaurant og matfag / kokk- og institusjonskokkfag	Vg1 og Vg2	Skole
Åsane vgs /Årstad vgs	SS	Logistikkfag	Vg3	PK
Åsane vgs	HO	Helsearbeidarfag, alternativ opplæring i skule	Vg3	Skole
Åsane vgs		Barne og ungdomsarbeidarfag, alternativ opplæring i skule	VG3	Skole
Åsane vgs Knarvik vgs	HO	Helse-og oppvekstfag	Vg1	Skole
Åsane vgs /Knarvik vgs	FF	Fellesfag Vg1	Vg1	Skole
Åsane vgs/Stend	NA	Landbruk/Agronom	Vg2	Skule
Åsane vgs/Stend	NA	Landbruk/Agronom	Vg3	Skule

Note alle tabellane *: Nemninga «Skule» viser til opplæringstilbod som følger evalueringsordninga for elevvar/deltakarar i vidaregåande opplæring. Nemninga «PK» viser til opplæringstilbod som blir evaluert ved eksamensordninga for praksiskandidatar og lærlingar med full opplæring i bedrift.

Administrativ justering:

Det aktuelle tilbodet må så langt praktisk råd er tilpassast søknadane frå vaksne og dermed den faktiske etterspurnaden etter opplæring slik denne vil framkoma i løpet av våren. Ein må såleis ta høgde for ei administrativ justering av det faktiske opplæringstilbodet haust 2019 i tråd med den samla etterspurnaden.

Økonomi

Det vidaregåande opplæringstilbodet for vaksne 2019 har eit samla netto driftsbudsjett på kr. 64.514.000 og vidarefører kostnadsnivået for 2018, jf. budsjett 2019 Hordaland fylkeskommune. Dei nemnde opplæringstilboda for 2019 er budsjettert i høve til denne ramma.

Arkivnr: 2017/1228-23

Saksbehandlar: Hege Bugge Gjerdevik Osebakken

Saksframlegg**Saksgang**

Utval	Saknr.	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda	18/19	07.05.2019
Utval for opplæring og helse		14.05.2019
Fylkesutvalet		29.05.2019
Fylkestinget		12.06.2019

Auka gjennomføring og fleire ut i lære - erfaringar og tilrådingar**Samandrag**

Fylkestinget gjorde 12.12.2018 vedtak i sak PS 120/2018:

«Fylkestinget ber om evaluering av prosjektet, før det vert teke ei slutning om å innføre tiltaket som permanent ordning.»

«Auka gjennomføring - fleire ut i lære», prosjekt med fem yrkesfaglege koordinatorar (YFK) på seks yrkesfaglege skular. Formidlingstal frå prosjektskulane viser ein auke i formidla lærlingar samanlikna med førre året.

Evaluering er gjennomført av Forsking, internasjonalisering og analyse (FIA), medlemmer frå styringsgruppa, skulane i prosjektet og dei yrkesfaglege koordinatorane. Det vil i saksutgreiinga verte fokusert på kva vi har lært og observert i prosjektet og korleis skuleeigar kan bevare god læring og korleis denne kan kome andre skular til gode.

Prosjektet har gjennomført ei rekke aktivitetar og utvikla verktøy som har bidrege til eit tettare samarbeid mellom skule og arbeidsliv. Arbeidet med å etablere ei forståing for ei heilskapleg fag- og yrkesopplæring i Hordaland er på rett veg.

Prosjektet skal gå ut 2019. Metodar og verktøy set elevar og lærlingar i sentrum og har nytteverdi for skuleeigar. Saka har særleg merksemd på erfaring, evaluering og funn. Verktøy som er utvikla i prosjektet og tilråding i det vidare arbeidet kjem fram i eige avsnitt.

Avdeling for opplæring og kompetanse i Vestland fylke har som målsetting mellom anna å sikre nærleik til elevar, lærlingar, lærebedrifter/opplæringskontor, skular og andre brukarar. Eleven og lærlingen er difor sett i sentrum i den nye organiseringa av sektoren. Gjennom rettleiingseiningar ute i fylket vil skular, lærebedrifter og opplæringskontor bli følgt opp, og det er stor merksemd på det 4-årige løpet og kva som må til for å lukkast med heile den vidaregåande opplæringa. Læring i prosjektet «Auka gjennomføring – fleire ut i lære» vil vere viktig å ta med vidare.

Økonomi: Lønsmidlar, kostnader til reise m.m. vil utgjere om lag 5,6 millionar for 2020. Av desse utgjere statlege midlar 1,1 millionar løyvd i 2019, 2020 og 2021. Tiltaket vert styrka med ein stilling med særleg merksemd i Bergen.

Klima: Ingen effekt

Folkehelse: Helsedirektoratet peikar på at utdanning er lokalt folkehelsearbeid. Utdanning påverkar kva for levekår ein får og korleis ein kan møte helsebelastande og helsefremjande faktorar gjennom livet. I tillegg vert dei psykologiske trekka påverka, som igjen gir styrka helse. Helsedirektoratet understrekar ein klar årsakssamanheng mellom utdanning og helse. (Kjelde: Helsedirektoratet, «Utdanning og helseulikheter»).

Regional planstrategi: Regional plan for kompetanse og arbeidskraft 5.3 Dimensjonering av yrkesutdanninga - HFK er tillagt eit særskilt ansvar for dette i planen, men oppgåva må løysast gjennom det etablerte trepartssamarbeidet i fylket, der alle gjer ein jobb for å nå målet. I tillegg må aktørane lokalt ta eit større ansvar, både dei vidaregåande skulane, kommunane og lokalt næringsliv. Gode prognosar og analysar vil her vere påkravd. HFK har fleire verkemiddel på dette feltet. Gjennom yrkesfagkoordinatorar ved skulane, samarbeidsavtalar mellom skulane og bedriftene i regionen og støttetiltak til bedriftene sikrar vi at flest mogleg lærlingar gjennomfører utdanninga.

Forslag til innstilling

1. Skulane får ansvar for elevane i overgangen til lære. Elevane som går ut i frå Vg2 skal vere kvalifiserte fagleg og sosialt og ha dei kvalifikasjonane arbeidslivet etterspør og med det vere tilsettingsklare for lære plass.
2. Det må settast av ressursar som kan støtte skulane i arbeidet med å implementere og gjennomføre aktivitetar i høve til formidlingsarbeidet mot lære plass etter Vg2.
3. Dei system og det verktøy som er utvikla gjennom prosjektet «Auka gjennomføring – fleire ut i lære», skal implementerast i skulane for å systematisere skulane sitt arbeid med identifisering, kartlegging og oppfølging (IKO) fram mot lære plass

Ingrid Kristine Holm Svendsen
kst. fylkesrådmann

Bjørn Lyngedal
fylkesdirektør opplæring

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 08.04.2019

Gjennom arbeidet til dei fem yrkesfaglege koordinatorane (YFK) ved seks av dei yrkesfaglege skulane og eit systematisk arbeid på prosjektskulane sikrar vi ei heilskapleg fag- og yrkesopplæring i Hordaland. Det er utvikla eit tettare samarbeid mellom skulane og arbeidslivet, og prosjektet har utvikla nye måtar å arbeide med ungdomane på for å sikre deira veg til læreplass.

System og metodar som er utvikla må implementerast på alle dei yrkesfaglege skulane etter prosjektperioden. Slike system og metodar som er utvikla vil kunne gje varig effekt slik at fleire elevar skal kunne få seg læreplass.

Hordaland fylkeskommune kan med dette vise at ein har ein tydeleg strategi for korleis ein arbeider med den enkelte ungdom som byrjar på ei fagutdanning; ei heilskapleg 4-årig opplæring for alle som vel yrkesfagleg utdanning.

Tal overgang til lære, - prosjektskulane så langt mogleg i prosjektperioden

Statistikk kjelde, Hjernen og hjertet 23.10

Slåtthaug	Elevar Vg2	% i lære	% påbygg Vg3
2015- 2016	170	37,1 (63)	22,4 (38)
2016-2017	151	51,7 (78)	15,9 (24)
2017-2018	189	43,4 (82)	17,5 (33)

Sotra	Elevar Vg2	% i lære	% påbygg Vg3
2015-2016	149	46,3 (69)	24,8 (37)
2016-2017	144	38,9 (56)	24,3 (35)
2017-2018	143	46,9 (67)	25,2 (36)

Stord	Elevar Vg2	% i lære	% påbygg Vg3
2015-2016	125	28,8 (36)	22,4 (28)
2016-2017	129	36,4 (47)	30,2 (39)
2017-2018	104	51,9 (54)	16,3 (17)

Voss gymnas	Elevar Vg2	% i lære	% påbygg Vg3
2015-2016	Ingen data		
2016-2017	Ingen data		
2017-2018	56	23,2 (13)	46,4 (26)

Voss vg. skule	Elevar Vg2	% i lære	% påbygg Vg3
2015-2016	Ingen data		
2016-2017	Ingen data		
2017-2018	154	25,3 (39)	17,5 (27)

Årstad vg. skule	Elevar Vg2	% i lære	% påbygg Vg3
2015-2016	348	27,3 (95)	20,7 (72)
2016-2017	306	25,2 (77)	20,9 (64)
2017-2018	350	26,6 (93)	22,0 (77)

Søkjarmønsteret i prosjektskulane 2019

Søkjartala for 2019 syner ein auke av elevar som søkjer overgang til Vg3 lære/Vg3 i skule, og det er og ein nedgang i elevar som søkjer seg til påbygg Vg3.

Søkjarar vår 2019					
	tal elevar	Læreplass og Vg3 i skule	%	Påbygg Vg3	%
Slåtthaug vgs	175	126	72 %	30	17 %
Sotra vgs	152	116	76 %	29	19 %
Stord vgs	90	75	83 %	9	10 %
Voss gymnas	48	17	35 %	30	63 %
Voss vgs	77	58	75 %	9	12 %
Årstad vgs	221	140	63 %	47	21 %

Funn og evaluering

Prosjektet har gjennom strukturerte prosessar gjennomført ei rekke aktivitetar og utvikla verktøy som har bidrege til eit tettare samarbeid mellom skule og arbeidsliv.

For å lukkast med auka gjennomføring er suksesskriteriet å få eleven inn på lærekontrakt. Nasjonale og lokale tal viser at lærlingar har ein fullføringsgrad med fag- eller sveinebrev på yrkesfag på 83% (kull 2012, kjelde Udir). Når elevane kjem seg i lære fullfører fleire. Systematisk arbeid på skulane og auka samarbeid med arbeidslivet i regionane, utarbeiding av felles retningslinjer og struktur på faget Yrkesfagleg fordjuping (YFF) må utarbeidast.

AUD-notat 01/19 frå FIA - evaluering av prosjektet (vedlagt) viser at det er ei endring i korleis lærarane ser på ansvaret dei har for at elevane skal kome seg vidare over til lære. Samstundes viser og rapporten at kartlegging av elevar i høve til interesse og motivasjon er eit lite brukt verkemiddel. Fellesfaga er framleis i liten grad yrkesretta. Dei faga som i følgje lærarane er komne lengst er norsk og engelsk. Vidare viser og rapporten at bruk av ressursteam er godt forankra, og mange av lærarane har kjennskap til dette, men få meiner det er nyttig å bruke ressursteam i høve til å få eleven vidare i lære. Samstundes er verktøyet formidlingsplan lite kjend hjå lærarane, og det er også få som meiner det er nyttig å ha ein slik plan.

Trass i mangelfull forankring av sentrale planar for korleis elevane skal få læreplass kjenner lærarane eit ansvar for at elevane får læreplass, også etter at dei har avslutta Vg2. Mange lærarar meiner yrkesfag-læraren si rolle må vere å ta meir ansvar for å førebu elevane og motivere til å søke læreplass. Lærarane rapporterer og om at dei har behov for meir bedriftskontakt generelt for å sikre at fleire får læreplass.

Rapporten viser også at hjå leiinga ved skulane er oppfatninga at det er meir fokus på å ta ansvar for elevane i den perioden dei er på skulen enn tidlegare. Det som vert trekt fram er kompetanse hjå lærarane, kontaktflate mot næringslivet, viktigheita av fagbrevet i eit kompetanseperspektiv og det å gje eit best mogleg grunnlag på skulen for vegen vidare i utdanningsløpet.

Fylkesrådmannen ser at dette samsvarar med evalueringar som er levert frå rektorar på prosjektskulane.

«Sammen med skolens lærere (YFF) har YFK vært en viktig brikke i å oppnå resultater i forhold til leveransmålene. YFK har vært viktig for vellykkede arrangement som yrkesfagdag, læreplasskonferanser, næringslivsdag, Dette er arrangement som vi har satt i system og laget en felles strategi på. YFK er et supplement til lærerne som i utgangspunktet hadde et kontaktnett ut mot bedrifter. Arbeidet har blitt bedre strukturert og oversiktlig, et arbeid som gjør at skolen får oversikt. YFK er også en pådriver og et supplement ut mot elevene i forhold til både informasjon og motivasjon. Det har også blitt en mye mer enhetlig praksis på de ulike avdelingene. YFK har hjulpet oss til å holde fokus på arbeidet og passe på at tidsfristene blir holdt. Vi i skolen har store utfordringer med de minoritetsspråklige elevene, hvilke tiltak skal settes i verk for at vi skal lykkes med disse? YFK sitt aktive arbeid både mot elever og bedrifter bidrar i større grad til at vi får flere ut i lære.

Med YFK som lokomotiv arbeider skulen meir systematisk.

Mindre avhengig av det personlege nettverket til kvar faglærer. Større fokus på eit 4-årig heilskapleg utdanningsløp».

«Gjennom prosjektet «Auka gjennomføring – fleire ut i lære» har vi som skole satt fokus på det 4-årige utdanningsløpet, en helhetlig opplæring og overgangen fra skole til læretid. Intensjonen slik vi forstår den er at i 2+2 modellen skal skole og arbeidsliv samarbeide om elevenes opplæring over 4 år. Som skole har vi nå mål om at alle elevene som er kvalifisert og ønsker læreplass skal få dette. For å få dette til er det nødvendig med et tett samarbeid med næringslivet/arbeidsliv og vi har utarbeidet en formidlingsplan for de 2 første årene som setter samarbeid med bedrift på dagsorden og har med seg aktiviteter og tiltak som skal bidra til at elevene blir tilsetningsklar.»

Skulane som har delteke i prosjektet og har hatt YKF tilsett, rapporterer om ei endring i måten dei ser oppdraget på. Skulane byrjar å sjå at dei har ansvaret for at eleven skal vere tilsetningsklar og med det kome seg vidare i lære. Skulane har fått eit endra fokus gjennom prosjektet, dei ser at dei må arbeide strukturert og samla, den enkelte skulen vert såleis meir robust. Auka, tettare samarbeid med arbeids- og næringsliv er sett på agendaen, og dette gjev elevane ein meir føreseieleg overgang til lære.

«I skulesamanheng har vi eit større ansvar for at dei (elevane) lukkast. Formidlingsplanen har eit meir tydeleg mål om suksess. Vi føler sterkt for at elevane får lærekontrakt og at dei lukkast. Dette er ei ny endring hos oss. Rektor, Voss vgs».

Representant i styringsgruppa som representerer arbeidslivet tek opp at vedkomande «-- håpar at alt det arbeidet som har blitt gjort og systematisert i prosjektet, vert ein standard for korleis alle skular skal jobbe opp mot bedrifter og kommunar/fylkeskommune. Det bør utarbeidast retningslinjer for korleis alle skal jobbe med koordinering skule/ bedrift, og alle som jobbar med dette fagfeltet, må forplikte seg til å etterleve retningslinjene. Vi har lært mykje gjennom å delta i styringsgruppa for prosjektet, men er diverre framleis undrande til at alt det gode som koordinatorane i prosjektet har fått til, ikkje allereie for lenge sidan er sett i system i heile vidaregåande skule».

Fylkesrådmannen si erfaring frå prosjektet er at skulane må ta eit større ansvar for formidlinga. Oppdraget må vere tydeleg forankra internt på opplæringsavdelinga og i skulane. Dei yrkesfaglege koordinatorane har gjennom prosjektet meldt tilbake at mykje av arbeidet rundt formidling og arbeidet med tenkinga rundt det 4-årige løpet har falle på dei. Det har til tider vore utfordrande å få med seg heile skulen, og dei slit med å vere i tillegg til og ikkje i staden for. I framtida må vi sikre at skulane i enda større grad ser rolla dei har i den heilskaplege 4-årige opplæringa.

Arbeid og prosessar i det heilskaplege 4-årige løpet må etterspørjast og målast i kvalitetssystemet.

Fylkesrådmannen ser at læreplassrekneskapen som er utvikla, er eit system for å fange opp dei som vil slite med å kome seg vidare i lære.

Struktur og verktøy

Det er utvikla struktur og verktøy i høve til at skulen skal ta eit ansvar for at elevane skal kome seg vidare i lære gjennom ein formidlingsplan og læreplassrekneskap.

Formidlingsplan

Formidlingsplanar som vert implementert i skulen sitt ordinære årshjul viser arbeidet skulen gjer med formidling til læreplass og inngår i prosjektskulane sitt årshjul for 18/19. Formidlingsplanen systematiserer arbeidet med elevane i grupper og arbeidet rundt individet. Prosjektet erfarer og evalueringsrapporten viser at formidlingsplanen må implementerast i skulen sitt årshjul for at han skal ha nytteverdi. Skulen må eige oppgåvene som skal gjerast for at eleven skal kome seg vidare i lære.

Læreplassrekneskap

Det er utvikla ein læreplassrekneskap (LPR) for å kunne følgje eleven på vegen til læreplass og skulen si rolle som del av det fireårige løpet. Målet med LPR er tidleg identifisering, kartlegging og oppfølging (IKO) med mål om læreplass etter Vg2.

Status pr:	09.04.2019 kl. 09.13.47											
Skule	Tot. elever	Ønsker påbygg/anna	Ønsker vg3 programfag	Ønsker læreplass	Søkt i Vigo 1. pri	Sendt pers. søknad	Utplassert haust	Utplassert vår	Avtale om læreplass	Ekstra støtte	Læreplass i YFF bedrift	
Slåtthaug videregående skule	181	48	5	128	128	52	174	144	73	26	38	
Sotra videregående skule	159	34	16	109	109	31	128	127	64	6	27	
Stord videregående skule	103	1	13	62	71	25	68	74	50	15	36	
Voss gymnas	52	33	0	18	19	16	37	51	3	2	2	
Voss videregående skule	83	25	0	58	57	31	79	77	14	7	12	
Årstad videregående skule	227	29	11	178	146	75	185	158	31	25	20	
SUM	805	170	45	553	530	230	671	631	235	81	135	

Tal pr 09.04.19 viser at 235 (42,49%) av 553 som ønskjer læreplass har fått avtale om læreplass.

LPR er eit godt verktøy, det styrkar kunnskapsgrunnlaget til skuleeigar og gjer det enkelt for rektor, avdelingsleiar og lærar å ha systematisk internkontroll over eigne elevar og deira veg mot læreplass. Lærar kan no følgje progresjonen til den enkelte eleven i klassen og registrere om eleven har fått læreplass, registrere utplassering i YFF og registrere nye bedrifter til skulen sitt nettverk som skulen samarbeider med og har utplassering hjå. LPR gjev lærar, rektor og skuleeigar eit oppdatert bilete av bedriftsnettverket til skulen, status for den enkelte elev, klasse, utdanningsprogram og skule.

I LPR får ein enkelt opp oversikt over skulens bedriftsnettverk, samarbeidsavtalar, karriere og interessekartlegging for eleven, samt oversikt over YFF og oppfølging i faget, oversikt over søknad til læreplass, kven som har fått seg læreplass og oversikt over dei som kan kome til å slite med å få læreplass. Optimal bruk av systemet i LPR i tillegg til skulens internkontroll i høve til fråvær og undervegsvurderingar gjer det mogleg å tidleg identifisere, kartlegge og lage oppfølgingsplan for dei som vil slite med å skaffe seg læreplass.

Fylkesrådmannen ser at det i prosjektet «Auka gjennomføring – fleire ut i lære» har vore gjennomført fleire tiltak for å styrke samarbeidet mellom skule og arbeidsliv. Eksempel på aktivitetar er

- Bedriftsnettverket til skulen er no systematisert og gjort tilgjengeleg på Utdanning.no
- Læreplass-kickoff og lærlingskonferanse
- Samarbeidsmøte med bedrifter på skulen
- Dialogmøte med opplæringskontor
- Arbeid for fleire læreplassar gjennom oppsøkjande bedriftsbesøk.

Prosjektet har teke initiativ til og gjennomført ei landsdekkande erfaringsssamling der det var rundt 90 deltakarar frå alle fylke med unntak av to, Finnmark og Østfold.

Hordaland fylkeskommune har gjennom prosjektet «Auka gjennomføring- fleire ut i lære» og tilsetjing av yrkesfaglege koordinatarar ved skular i prosjektet utvikla viktige verktøy og opparbeidd ein del erfaring, og dette vart delt med dei andre fylka i ei økt med erfaringsdeling. Nær alle fylkeskommunar har tilsvarande stillingar som YFK i Hordaland - stillingar som formidlingskoordinator, yrkesfagkoordinator, arbeidslivskoordinatorar osv.

Erfaring frå konferansen og respons i høve til Hordaland sitt innlegg var overveldande. Alle fylka meinte dei hadde trong for slike system som prosjektet har utvikla, som læreplassrekneskap og formidlingsplanar. Spørsmålet om ei mogleg profesjonalisering av systemet kom og opp. I tillegg ser ein at ein slik møtearena og slike tema treffer alle fylka. Ein slik møtearena er noko fylka vil ta vidare, og eit anna fylke vil arrangere tilsvarande konferanse ved eit seinare høve.

Yrkesfagleg fordjuping (YFF) er det største programfaget og er i stor grad inngangsbilletten til ein lærekontrakt, enten etter Vg2 eller Vg1 (1+3-modellen). Dette faget krev mykje samarbeid med næringslivet for å gje elevane den optimale posisjonen for mogleg læreplass. Heile 60 - 70 % av elevar frå Vg2 på landsbasis får seg læreplass gjennom dette faget.

Fylkesrådmannen ser at det er trøng for å få utarbeidd felles retningslinjer som synleggjer struktur og organisering av YFF. Det er store ulikskapar med tanke på korleis skulane nyttar faget YFF. Nokre skular har elevar utplassert på Vg1, medan andre først får utplassering på Vg2.

Tilråding - jakt på eit heilskapleg 4-årig opplæringsløp

Dei yrkesfaglege koordinatorane arbeider med endringsprosessar som omfattar det personlege, systematiske og organisatoriske planet. Fylkesrådmannen meiner desse prosessane tek tid å få fast implementert og få overført til dei andre skulane. Målet er at ein skal skape same kvalitet i heile fylket på sikt. YFF er ein ressurs i tillegg til dei som alt er i skulen. Dersom det skal vere mogleg å få til dei ønska endringane, krev det at nokon har jobben med å drive prosessane, både innan eigen administrasjon og ute i skulane. Prosjektet er planlagt ut 2019, men suksessen i tiltaket er verd å ta vidare i alt arbeid med å sikre eit opplæringsløp der fleire fullfører.

Fylkesrådmannen meiner dei vidaregåande skulane skal ha ei aktiv rolle i formidlingsprosessen frå Vg2 til læreplass. Skulane kan gjennom dette bidra til å auke tal lærebedrifter og tal elevar som får seg læreplass etter Vg2. Ved optimal bruk av skulane sitt handlingsrom innan programfaga og i yrkesfagleg fordjuping oppnår skulen tettare og meir forpliktande samarbeid med arbeidslivet. Skulen får formidlingsansvar i lærefag som har opplæring i bedrift, og med det ansvaret for eleven sin overgang frå Vg2 i skule til opplæring i bedrift. Formidlingsplan for prosess, metodar, rutine og ansvarsfordeling tek i vare det systemretta arbeidet som er utvikla gjennom prosjektet, der det er mål om tidleg formidling til lære.

Implementering av formidlingsplan med aktivitetar både på system- og individnivå må verte ein del av skulens årshjul. Felles retningslinjer og informasjon frå skulane i høve til YFF skal sikre samarbeidet med arbeidslivet og avklare roller og ansvar mellom dei ulike aktørane. Dei vidaregåande skulane skal førebu elevar både fagleg og sosialt for opplæring i bedrift. Gjennom samarbeid med arbeidslivet vert det lagt til rette for at søkjarar til læreplass kan få lærekontrakt/opplæringskontrakt etter Vg2.

Dei vidaregåande skulane får med dette ansvar for avgangselevar fram til dei har skrivne under kontrakt med lærebedrift. Dersom avgangselevar ikkje er kvalifisert for overgang til neste trinn skal avgjevarskule sette i verk individuelt tilpassa tilbod, slik at dei kan fullføre opplæringa dei har starta på.

Alternativ fagopplæring i skule (alt. Vg3 i skule) vert sett i gang etter behov. Når eventuelt ei gruppe søkjarar i eit fag står igjen utan læreplass, må skuleeigar ta initiativ til å opprette eit tilbod om alternativ Vg3 i skule i samarbeid med ein eller fleire av dei vidaregåande skulane.

I fag der det står igjen enkeltstøkkarar eller få søkjarar må avgjevarskulen vere budd på å sette i gang tilbod om alternativ Vg3 i skule i dei fag det gjeld.

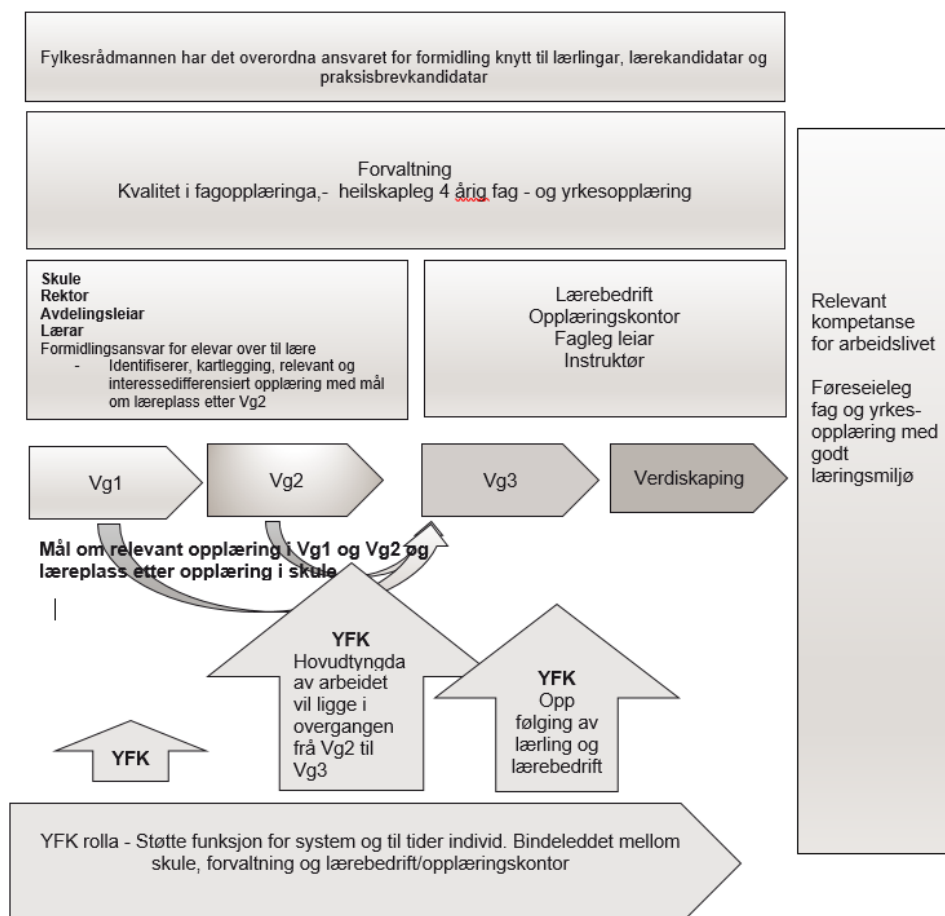
Overgangen mellom skule og bedrift er kritisk for ein del elevar, og det er derfor viktig med eit tett og godt samarbeid mellom skulane, lærebedriftene, opplæringskontor og fylkeskommunen. Områda skulen ligg i, må forplikte seg saman med partane og ha ulike møtearenaer og samarbeidsforum/samarbeidstiltak, til dømes:

- Samarbeidsmøte - nettverk mellom næringslivet og skulen.
- Formaliserte samarbeidsavtalar i YFF
- Læreplasskonferansar
- YFF-faget vert nytta med mål om læreplass.
- Nytte handlingsrommet til skulen
- Metodar for formidling - formidlingsplan inn i skulen sitt årshjul, fokus på ei 4-årig heilskapleg fag- og yrkesopplæring frå dag 1 på yrkesfaglege utdanningsprogram.

- Læreplassverktøyet - IKO-verktøyet og oppfølging av dei som vil slite med å kunne få seg læreplass.

Brbyggjaren over til lære og oppfølging gjennom lære

Fylkesrådmannen meiner vi med denne modellen set eleven/lærlingen i sentrum og med det får ei teneste som har meirverdi både for individ og system. Det er eit større behov for oppfølging før eleven kjem seg over i lære, når dei kjem i lære fullfører fleire. System og metodar er utvikla, og med det kan YFK-ressursen fordelast på fleire skular i eit område.

Mål om relevant opplæring i Vg1 og Vg2 og læreplass etter opplæring i Vg2 skule

YFK er bindeleddet for å nå mål om ei heilskapleg fag- og yrkesopplæring:

1. Skulen Vg1 - Identifisering, kartlegging av eleven, interesser og mål for utdanningsprogrammet – relevant arbeids-/observasjonspraksis og opplæringsarena i faget YFF, YFK - Støtte for skulen i systemarbeidet
2. Skulen Vg2 - Identifisering, kartlegging av eleven, interesser og mål for utdanningsprogrammet
 - relevant arbeidspraksis og opplæringsarena i faget YFF
 - målretta (IKO) oppfølging med mål om læreplass etter Vg2

YFK - Støtte for skule og lærebedrift i overgangen frå elev til lærling, system- og til tider individ-arbeid. YFK bindeleddet mellom skule, forvaltning og opplæringsbedrift, organisator av felles formidlingsaktivitetar.

3. YFK - rettleie, følgje opp og støtte lærlingar/lærekandidatar og lærebedrifter

Formidling over til lære - forskjell på by og land

Fylkesrådmannen erfarer gjennom prosjektet at det er trong for at ein YFK kan arbeide med systemet slik at ein set skulane betre i stand til å bidra til at fleire ungdommar får prøvd seg i arbeidslivet. Ei samordning av det systematiske arbeidet vil gjere skulane i eit område samla og meir profesjonelle ut mot partane i arbeidslivet. Skulane treng større og betre nettverk av bedrifter både for faget yrkesfagleg fordjuping og for å sikre elevane lik moglegheit til læreplass uavhengig av fagområde og skule.

Det er tydeleg at Bergen med omland er det mest krevjande området, både når det gjeld tal læreplassar i forhold til elevar og det faktum at mange bransjar slit med å rekruttere ungdom. I Bergen var det 33 % av ungdommen frå 10. klasse som valde yrkesfag i 2018, medan det til dømes var 70 % i Nordhordland. Hordaland er eit krevjande fylke å følgje opp. Det er forskjellar mellom by og land, og det er forskjellar mellom bransjar og arbeidsliv.

I Hordaland er om lag 65 % av lærlingane tilslutta eit opplæringskontor, medan dei andre er knytt til einskilde bedrifter. I Sogn og Fjordane er tilsvarande tal 85% i opplæringskontor og 15% i einskilde bedrifter. Sjølv om Hordaland over tid har styrka opplæringskontora og stimulert til at fleire av lærlingane er knytt til opplæringskontor, har tala vore stabile. Vi erfarer og over tid at det ikkje sler særleg ut på gjennomføringa om lærlingane er knytt til kontor eller ikkje. Det er fleire avbrot av kontraktar i opplæringskontor, og det er fleire som stryk på fag- eller sveineprøva av desse lærlingane. Av dei einskilde bedriftene har vi likevel mange av lokomotiva i høve til lærlingordninga i Hordaland: Equinor, Frank Mohn-konsernet, Radøy-gruppen, Rolls Royce osv. Dette er bedrifter der lærlingordninga står sterkt i bedriftskulturen, der svært få/ingen verken sluttar eller stryk på fagprøva. Dette er også populære lærebedrifter der det kan vere vanskeleg å få læreplass.

Risikovurdering - kven treng følgjast opp?

	2017		2018		2017	2018
	Bestått	Ikkje bestått	Bestått	Ikkje bestått	Sluttarar*	Andel kontraktar
Sjølvestendige	90 %	10 %	90 %	10 %	29 %	35 %
Opplæringskontor	89 %	11 %	88 %	12 %	71 %	65 %

Støtte over i lære og oppfølging i lære

Fylkeskommunen har i dag fem YFK som opererer på seks vidaregåande skular. Fylkeskommunen har også i tre år statlege midlar til ein stilling til. I denne stillinga er så langt ingen tilsett. Sogn og Fjordane har tilsett ein person i høve til desse statlege midlane.

Av erfaring veit vi at dei som har minst sjanse for å lukkast i vidaregåande opplæring (vgo) er dei med mindre enn 3 i snitt ved inntak til vgo. Tal frå kvalitetsmeldinga for 2018 viser at av elevar med meir enn 45 grunnskulepoeng fullførte og bestod meir enn 94 % skuleåret 2017/18. Alle elevar med over 60 grunnskulepoeng fullførte og bestod i 2017/18, medan berre 56 % av elevane med 25-30 grunnskulepoeng fullførte og bestod. Dei fleste av desse elevane finn vi igjen på yrkesfag. Desse elevane må systematisk følgjast opp på skulen (IKO). Nokre av dei treng at det vert laga ein plan for sluttkompetanse, og ein del treng støtte i overgang til lære frå Vg2 til Vg3. Bedrifter som satsar på desse elevane, vil ha trong for støtte og rettleiing når eleven startar eit opplæringsløp i bedrift.

Samanhengen mellom grunnskulekarakter og fullført og bestått er ikkje like eintydig når ein ser resultat fullført og bestått med fag- sveineprøve. Tal viser oss at elevar ved EL i snitt hadde 39,3 grunnskulepoeng og ei gjennomføring på 91,6 %. Det er også andre faktorar enn grunnskulekarakter som spelar inn når det gjeld grad av fullføring.

Fylkesrådmannen meiner at ein gjennom å spisse og optimalisere ressursbruken inn mot denne gruppa bidreg til ein betre leveranse av tenester. I høve til oppfølging av lærebedrifter og oppfølging i høve til overgang til lære frå skulen i eit område ser fylkesrådmannen det er trong for ressursar til å støtte skulane i dette arbeidet. Desse personane har vi i Hordaland fem av i dag – YFK. YFK er godt innarbeidd med arbeidsoppgåvene som må gjerast for å lukkast. Sogn og Fjordane har i dag delvis tilsvarande ressursar i skulen.

Fylkesrådmannen ønskjer ei heilskapleg fag- og yrkesopplæring, tett på brukarane, og dette kan nåast gjennom å implementere verktøy og struktur i skulane. YFK-tilsett som kan støtte skular i eit område med systemarbeidet, støtte lærlingar og lærebedrifter i overgangen og undervegs i læreløpet der det trengst. I Hordaland formidlar vi 1800 rettselevar kvart år, og vi står att med 150 elevar som vil trenge ekstra merksemd. Systematisk IKO-arbeid i skulen, støtta av YFK, gjennomføring av aktivitetar og fokus på at eleven skal være tilsettingsklar etter Vg2 vil på sikt gje resultat.

Fylkesrådmannen meiner at det i tillegg til system- og endringsarbeid er trong for å arbeide målretta med følgjande oppgåver for å kunne ha ei føreseieleg fag- og yrkesopplæring i fylket:

- Rekruttere/vedlikehalde bedrifter i lærlingordninga
- Følge opp LPR, bruk av YFF, skulen si involvering i fireårsløpet, avtaler med bedrifter osv
- Støtte i overgangen til lære for dei elvane som ikkje har fått seg læreplass, kartlegging, samarbeid med andre aktørar, PPT, NAV, opplæringskontor og sjølvstendige bedrifter.
- Møte igjen både ungdom og bedrift fyrste halvår i læretida (dei som vi veit har utfordringar)
- Vere støtte og ressurs for bedrifter undervegs i læretida
- Følge opp at eventuelle manglar i høve til teori hjå lærlingane vert retta opp

Kvalitet i fag- og yrkesopplæringa

Fylkesrådmannen meiner vi med dette vil kunne betre kvaliteten på arbeidet som vert gjort, gjennom IKO-arbeidet i skulen og gjennom YFK. Meirverdi vidare vil vere å få utvikla og teke i bruk elektronisk system for å vere tett på i høve til internkontroll for alle lærlingar og lærebedrifter. Opplæring i bedrift krev intern opplæringsplan og halvtårssamtale med kvar lærling.

HORDALAND
FYLKESKOMMUNE

AUD-notat 01/19

Midtvegsevaluering – prosjekt auka gjennomføring 2016-19

Spørjeundersøking til yrkesfaglærarar og intervju med rektor/prosjektleiing

Om evalueringa

Seksjon for forskning, internasjonalisering og analyse har fått ansvar for å evaluere prosjektet «auka gjennomføring – fleire ut i lære» i perioden 2016-2019. Første delrapport blei levert vinter/vår 2018. Denne konsentrerte seg om tilstanden på skulane før prosjektet var i gang og korleis ein jobba med faget YFF, samarbeid med bedrift og vegen fram mot læreplass i forkant/byrjinga av prosjektperioden. Denne rapporten vart opphavelig tenkt å dekke prosjektet midtvegs, primært om arbeidsmåtar og rollar, før ein etter kvart landa ein sluttrapport der ein også fokuserte meir på statistikken i høve til læreplassar og samarbeidsavtalar. Prosjektet tek no ei vending ved at fylkestinget i Hordaland vil vurdere framtida til ordninga med yrkesfagleg koordinator ved dei seks prosjektskulane i juni 2019. Difor samanfattast datamateriale frå midtvegsevalueringa til eit notat som grunnlag for oppbygging av den politiske saken.

Resultata viser mellom anna posisjonen til faget YFF som ledd i å få fleire elevar ut i lære, samarbeidet mot næringslivet samt det arbeidet skulen og lærarane gjer for å førebu elevane gjennom verkemiddel som mellom anna kartlegging av interesser, yrkesretting av fellesfag og jobbing med søknadsskriving/CV. Endeleg vil evalueringa også vurdere korleis ideane frå prosjektet om ei meir heilskapleg yrkesutdanning er forankra hos leiing og lærarar ved skulane.

Arbeidet er primært basert på ei spørjeundersøking til yrkesfaglærarar hausten 2018 og intervju med rektor/prosjektleiing i same periode.

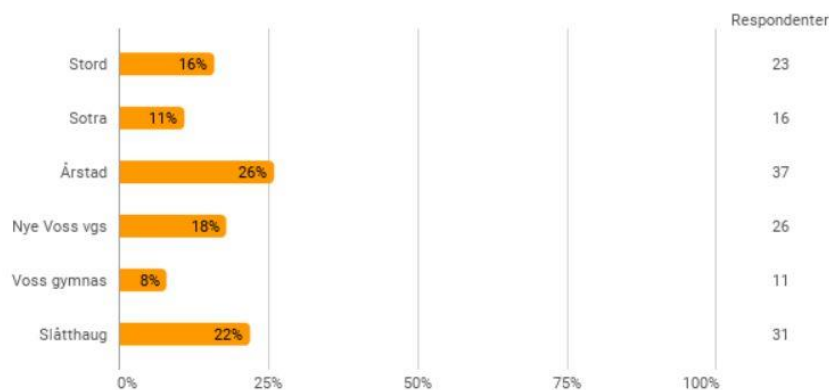
INNHALD

OM EVALUERINGA	1
1 FUNN FRÅ UNDERSØKINGA TIL YRKESFAGLÆRAR	3
2 INTERVJU MED REKTORAR VED PROSJEKTSKULANE.....	8
3 OPPSUMMERING.....	9

1 Funn frå undersøkinga til yrkesfaglærar

Totalt 144 yrkesfaglærarar ved dei seks prosjektskulane svarte på undersøkinga. Dette utgjer 53 prosent av dei 272 som fekk undersøkinga. Fordelinga mellom skulane viser at dei store variasjonar i kor mange som tok undersøkinga. Dette påverkar på kva nivå ein kan vise resultat. I resultatet går ein difor vidare på ein samla visning utan å gå ned på skulenivå. Det er også slik at det vil vere ein overvekt av programområda helse og oppvekst, TIP, elektro og bygg- og anleggsteknikk i utvalet, sjølv om ein også har deltaking frå DH, naturbruk, SS og RM. Ein kan dermed ikkje utelukke skeivheiter i utvalet.

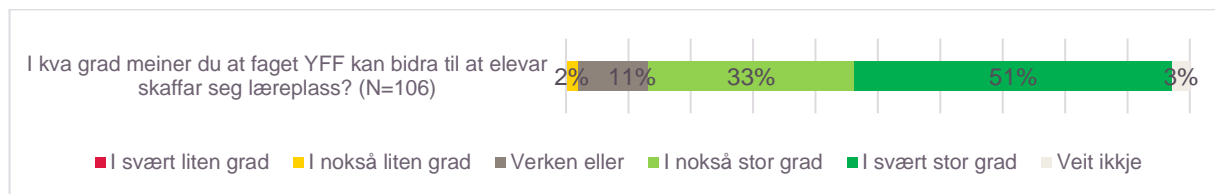
Kva skule jobbar du ved?

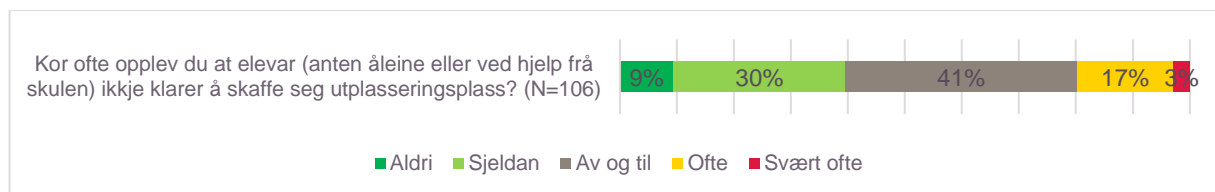
Figur 1: Respondentar fordelt på skule.

YFF-faget

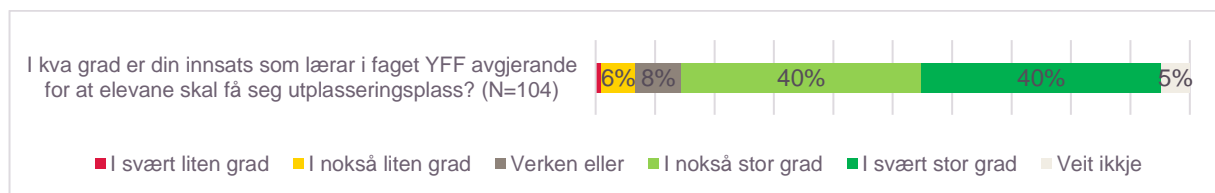
Frå lærarane si side er det ein klar tilbakemelding om at YFF kan bidra positivt til å skaffe seg læreplass seinare. Nesten 9 av 10 yrkesfaglærarar meiner at YFF bidreg i nokså eller i svært stor grad til at elevlar skaffar seg læreplass:

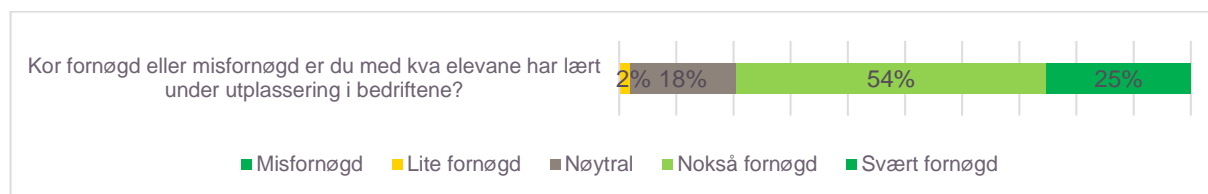
Når det gjeld prosessen med å skaffe seg utplasseringsplass svarar 40 prosent av lærarane at det av og til hender at elevane ikkje klarer å skaffe seg utplassering, men berre 20 prosent meiner dette skjer ofte:

8 av 10 lærarar svarar også at deira innsats er nokså eller svært avgjerande for at elevane får utplasseringsplass:

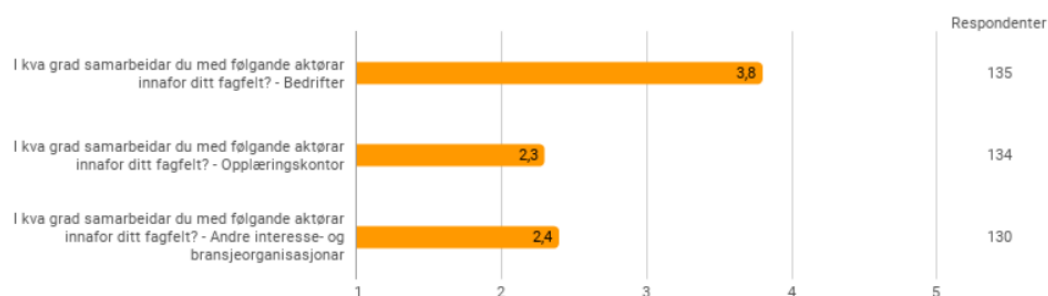

Dei aller fleste av lærarane (8 av 10) er nokså eller svært fornøgd med kva elevane har lært i utplassering hos bedrift.

Samarbeid mot andre aktørar

Lærarane har i større grad samarbeid ut mot bedrift og i mindre grad samarbeid med til dømes opplæringskontor og bransjeorganisasjonar:

Figur 2: Samarbeid med ulike aktørar. Snittverdiar. 1 = i liten grad / 5 = i svært stor grad.

Når det gjeld opplevinga om skulen har rutinar for eller planar om samarbeid med slike aktørar svarar 7 av 10 lærar ja på dette.

Kartlegging av elevar

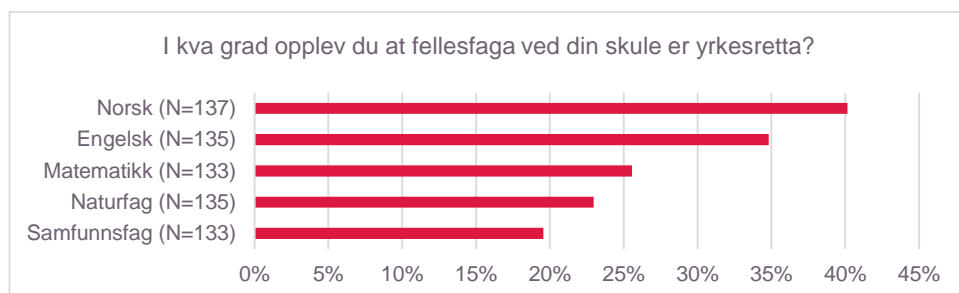
Ein av tre lærarar svarar at dei kjenner til at elevane vert kartlagd i høve til interesse og motivasjon før dei vel utdanningsprogram. Det er omtrent ein lik del som svarer nei eller ikkje veit:

Kjenner du til om elevane vert kartlagt i høve til interesse og motivasjon før dei vel utdanningsprogram?	Respondenter	Prosent
Ja	49	36 %
Nei	40	30 %
Veit ikkje	46	34 %
I alt	135	100 %

Kartlegginga blir for det meste nytta vidare blant ved å hjelpe elevane vidare i retninga dei vil vidare i, t.d. i utplassering (dersom dei har klare preferansar), eller tilpassing av undervisning. Den går også inn i eit lengre løp der dei byrjar tidleg å reflektere rundt yrkesvalet og kva elevane kan tenke seg å jobbe med.

Yrkesretting av fellesfaga

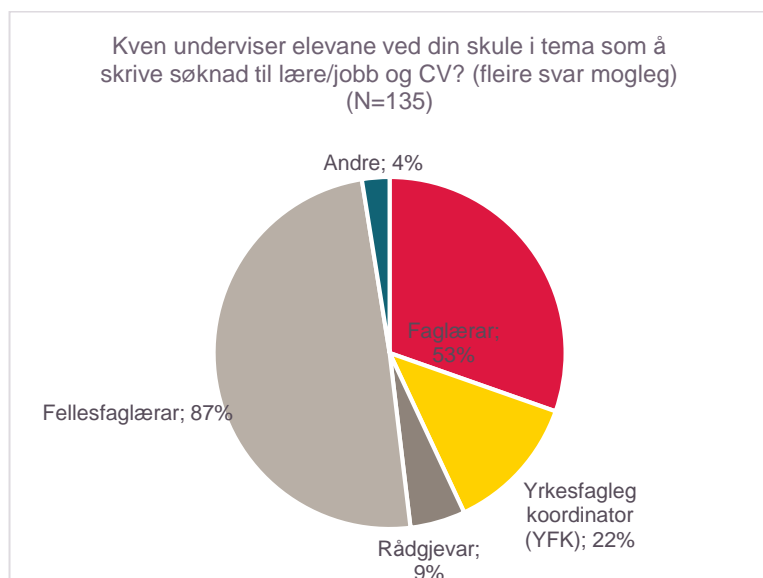
Det er ikkje semje blant lærarane om at fellesfaga er yrkesretta. Det er heller ikkje gjeve ei operasjonalisering av omgrepet yrkesretta. Ein lener seg her på ein subjektiv forståing av om faget er yrkesretta. Norsk er det faget der flest lærarar meiner faget er yrkesretta:

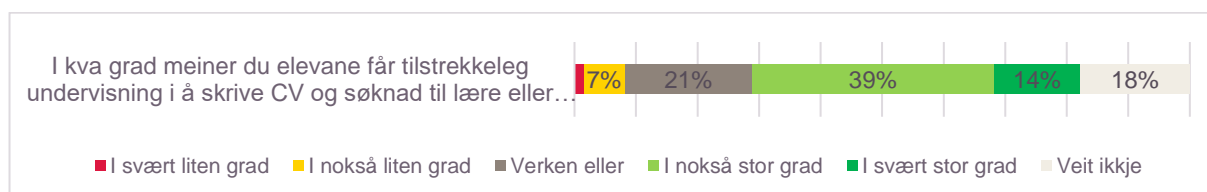
40 prosent meiner at dette faget er yrkesretta i nokså eller i svært stor grad. Deretter følgjer engelsk, her meiner 35 prosent av faget er yrkesretta i nokså/svært stor grad. I matematikk er delen 26 prosent, medan i samfunnsfag meiner berre 20 prosent at faget er yrkesretta i nokså/svært stor grad.

Undervisning i søknadsskriving og CV

Undervisninga av elevlar i søknadsskriving til lære og utarbeiding av CV skjer primært gjennom fellesfaglærar:

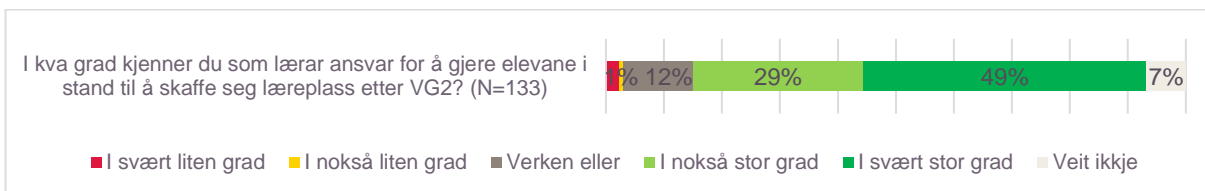

87 prosent av lærarane svarar at fellesfaglærar har dette ansvaret. Samstundes svarar over halvparten at faglærar også underviser i dette. På nokre skular er også YFK og rådgjevar involvert. Fleirtalet av lærarane (65 prosent) er også av den oppfatning at elevane får tilstrekkeleg undervisning i dette:

Ansvar for elevane etter VG2

Svært mange av lærarane kjenner eit ansvar for å gjere elevane i stand til å skaffe seg læreplass, også etter VG2. 83 prosent svarar at dei i nokså/svært stor grad kjenner på dette ansvaret:

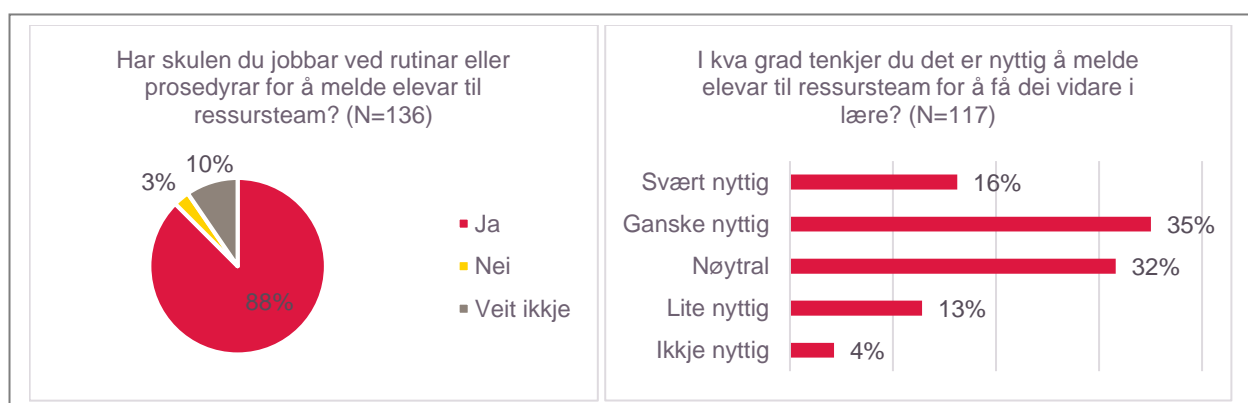
I eit opent svaralternativ blei lærarane spurt om *kva rolle yrkesfaglæraren bør ta for at fleire elevar skal få læreplass og fullføre den yrkesfaglege utdanning*. I tabellen under er innspela systematisert etter nokre overordna kategoriar for å gruppere meiningane som kom fram:

Tema	Tal innspel
Førebuing, motivasjon og oppfølging av elevar	12
Bedriftskontakt/kjennskap til bransje	11
Kartlegging og rettleiing av elevar	6
Samarbeid med ulike aktørar (bedrift, føresatte, organisasjonar)	5
Ytterliggere ressursbehov	5
Legge til rette for utplassering	2
Få fram fleire lærebedrifter	1
Vidareutvikling av faget YFF	1

Mange er oppteken av at lærar skal førebu elevane mot læretida og kva yrkeslivet krev og særleg det å motivere til å søke læreplass. Nesten like mange meiner lærar må ha meir kontakt med bedriftene. Dette er ei samansett kategori i den forstand at det omfattar kontakt med bedrift for å få kjennskap til bransjen, auke moglegheiter for å skaffe utplasseringsplass/ læreplass og generell oppfølging av elevane som allereie er i utplassering. Andre innspel går på det å kartlegge og rettleie elevane for å vite meir om deira behov og ønskjer. Samarbeid er også trekt fram av fleire, både mot bedrifter, organisasjonar og føresatte. Det er også enkelte som ser at yrkesfaglærar si rolle allereie er pressa og ein treng meir ressursar for å møte forventningane frå samfunnet.

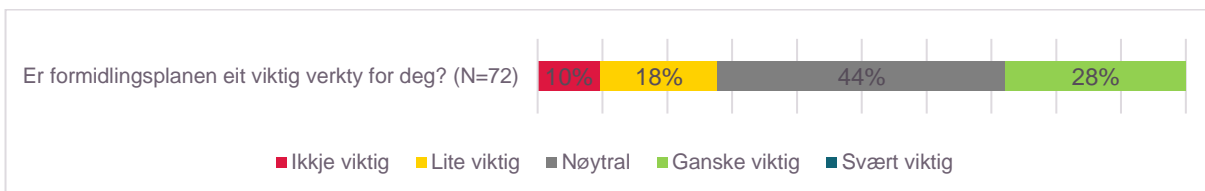
Rutinar knytt til ressursteam

88 prosent av lærarane veit om at skulen har rutinar for å melde elevar til ressursteam, men berre halvparten meiner det er nyttig å gjere det. Det er rett nok få som meiner det ikkje er nyttig (17 prosent) og mange er nøytrale i svara her (32 prosent):

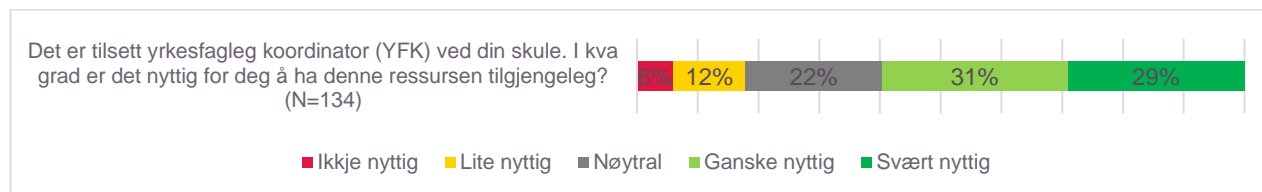
Formidling

Litt over halvparten av lærarane kjenner til at det er ein formidlingsplan på skulen med intensjon om å få elevar vidare i lære. 27 prosent svarar nei her medan 20 prosent ikkje veit. Lærarane er også delt i spørsmålet om formidlingsplanen er eit viktig verkty ved at 28 prosent seier det er viktig medan 28 prosent seier at den er lite eller ikkje viktig i det heile:

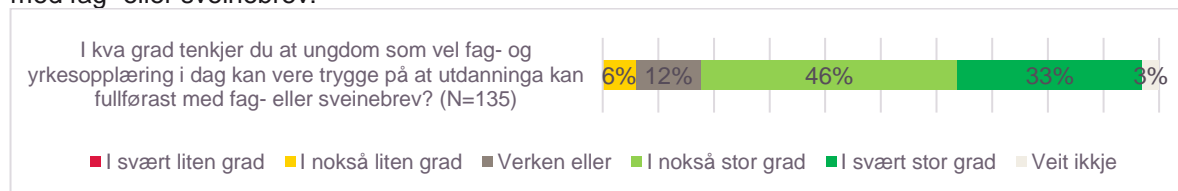
Nytte av YFK

To av tre lærarar meiner YFK er ein nyttig ressurs å ha tilgjengeleg ved skulen:

Tryggleik om val av yrkesfag blant ungdom

8 av 10 lærarar meiner at ungdom som vel yrkesfag kan vere trygge på at denne utdanninga kan fullførast med fag- eller sveinebrev:

2 Intervju med rektorar ved prosjektskulane

Implementering av prosjektet ved skulen

Ved oppstart av prosjektet og tilsetjing av YFK gav skulane uttrykk for ein innkjøringsfase der ein brukte tid på å bli kjend med kva rolle koordinatoren skulle ha og korleis denne stillinga skulle passa inn i organisasjonen. YFK skulle mellom anna bidra til å få oversikt over skulen sitt nettverk av kontakter i næringslivet, halde kontakt med bedrifter i høve til samarbeidsavtaler om utplassering og ha ein viss kontakt med elevane, alle oppgåver som fram til dette tidspunktet hadde kvilt på lærarane. Dette tok noko tid for å gjere lærarane kjend med oppgåva til YFK og grunngjeve rolla og måla til denne funksjonen i prosjektet:

Lærarane i YFF jobba mykje på eigenhand og dei måtte venne seg til rolla til YFK. Det har vore ein ny måte å jobbe på.

Rektor, Voss gymnas

Etter kvart har YFK avlasta lærarane meir på desse områda og lærarane har også gjeve positive tilbakemeldingar for arbeidet YFK gjer. Fleire skular gir også uttrykk for at ein lettare blei minna på prosjektet og leveransane gjennom arbeidet til YFK. Det har bidrege til å tenke meir på eit fireårig løp med større merksemd kring formidling.

YFF-faget

På alle skulane og i dei aller fleste linene er elevane ute i praksis. Fleire rektorar og prosjektleiarar meiner også at dei har fått meir kontakt med næringslivet og bedriftene gjennom YFF. I Bergensområdet er det også blitt meir samordning mellom skulane slik at ein unngår kollisjonar i utplasseringsperiodar i dei same bedriftene. Det har også lykkast skulane å lage samarbeidsavtaler ut mot ulike bransjar, t.d. offentleg sektor. Viktigheita av å få moglegheit til å gjennomføre praksis før ein går ut i lære er ein gjengs oppfatning.

Skulen sitt ansvar og rolle

Det er auka merksemd om innsatsen skulen bør legge ned i den perioden elevane er hos dei. Enkelte gir uttrykk for denne endringa internt:

I skulesamanheng har vi eit større ansvar for at dei lukkast. Formidlingsplanen har eit meir tydeleg mål om suksess. Vi følar sterkt for at elevane får lærekontrakt og at dei lukkast. Det er ei ny endring hos oss.

Rektor, Voss vgs

Samstundes er det utfordringar som ligg i skilje mellom rammene for opplæringa og for arbeidslivet:

Elevane har rett til opplæring, fortrinnsrett til ein plass. Den dagen dei er ferdige og skal formidlast, så har dei ikkje rett til ein læreplass. Ein er prisgjeve bedrifta, arbeidslivets reglar tek over.

Prosjektleiar, Slåtthaug

Enkeltlærarane har framleis ei viktig rolle og enkelte tek til orde for at deira innsats og kompetanse hos lærar er avgjerande. Det same gjeld utstyret på skulen og kva dei får moglegheiter til å lære. Andre ting som trekkast fram er ei betre forståing for kva tilbodet og etterspørsel ein har ute i næringslivet, at ein treng å haldast informert om dette i større grad.

3 Oppsummering

YFF-faget er ein sentral del av prosessen fram mot å skaffe seg læreplass for elevane. Lærarane meiner dette faget bidreg positivt i så måte. Erfaringa og opplæringa i utplassering er mange fornøgde med. På den praktiske sida ser ein at det er få av lærarane som ofte opplev at elevar ikkje får utplasseringsplass. Samstundes er oppfatninga at lærar sin innsats framleis avgjerande for at elevane får utplassering.

Når det gjeld samarbeid mellom skulen og andre aktørar er det først og fremst med bedrifter at lærarane har dette, og det er mindre grad av samarbeid mot opplæringskontora og andre bransjeorganisasjonar. Rektorar og prosjektleiarar meiner YFF-faget har opna opp for meir kontakt med næringslivet enn tidlegare.

Dei aller fleste lærarane ser på yrkesfagleg koordinator som ein nyttig ressurs. Samstundes har det mange plassar vore ein periode der ein har måtta tilpassa seg ein ny funksjon i organisasjonen og korleis arbeidsfordelinga skal vere mellom lærar og koordinator.

Kartlegging av elevar i høve til interesse og motivasjon er eit lite brukt verkemiddel. Dei som gjer dette ønskjer å vite meir om kva ønskjer elevane har for utplassering, læreplass osv, medan nokre få svarar dei vil tilpasse undervisninga for den enkelte.

Fellesfaga er i liten grad yrkesretta. Dei faga som i følgje lærarane er kome lengst er faga norsk og engelsk. Vidare er det ei oppfatning om at den undervisninga elevane får i å skrive jobbsøknadar og CV er tilstrekkeleg. Denne undervisninga ligg primært til fellesfaga.

Ressursteam er godt forankra og mange av lærarane har kjennskap til dette, men få meiner det er nyttig å bruke dette. Samstundes er formidlingsplanen lite kjend hos lærarane og det er også få som meiner det er nyttig å ha ein slik plan.

Trass i mangelfull forankring av sentrale planar for korleis elevane skal få læreplass, kjenner lærarane eit ansvar for at elevane får læreplass, også etter at dei har avslutta VG2. Mange lærarar meiner yrkesfaglæraren si rolle må vere å ta meir ansvar for å førebu elevane og motivere til å søke læreplass. Dei har også behov for meir bedriftskontakt generelt for å sikre at fleire får læreplass. Hos leiinga ved skulane er oppfatninga at det er meir fokus på å ta ansvar for elevane i den perioden dei er på skulen enn tidlegare. Det trekkast fram kompetanse hos lærarane, kontaktflaten mot næringslivet, viktigheita av fagbrevet i eit kompetansespektiv og det å gje eit best mogleg grunnlag på skulen for vegen vidare i utdanningsløpet.